

Salonky

**Vedoucí Azylu
pro zvířata**

Jakub Forman

MĚSTSKÉ LESY
HRADEC KRÁLOVÉ

AZYL PRO ZVÍŘATA
MĚSTSKÉ LESY HRADEC KRÁLOVÉ

FOTBAL V DUBNU

PAN LÍZÁTKO

VÁS ZVE NA NÁSLEDUJÍCÍ 2 ÚTKÁNÍ

13. 4. 2024
18:00

28. 4. 2024
15:00

FCHK.CZ

Editorial

Změna k lepšímu

TOMÁŠ KULHÁNEK / šéfredaktor

Hradecký útulek je středem zájmu médií i Hradečanů už déle než rok. Ze začátku z toho ovšem měl radost málokdo. Podezření na špatné zacházení se zvířaty řešila policie i vedení města. Stačilo jen něco přes rok a o Azylu pro zvířata, jak se bývalý útulek nově jmenuje, se píše v úplně jiných barvách. Stačilo přitom poměrně málo. Městské lesy, které zařízení od února spravují, vyměnily všechny zaměstnance a změnilo název i celou strategii komunikace. Široká veřejnost může skrze web a sociální sítě na denní bázi sledovat, co se v azylu děje. „Chceme se i touto cestou zbavit špatné pověsti, která se s útlukem táhne,“ říká v rozhovoru vedoucí útulku Jakub Forman. A daří se to výborně. Otevřená komunikace, mazlíčci čtvrtky i plánované dny otevřených dveří, to vše přispívá k tomu, že se psům i kočkám daří nacházet nové páničky stále rychleji. Díky tomu se z útulku, kam se zvířata odkládala, stává dočasný azyl. Nejen o tom se dočtete v dubnovém magazínu Salonky. Přeji vám příjemné čtení. ■

OBSAH

AZYL PRO ZVÍŘATA / str. 6 ▶ 9

TOMÁŠ PILAŘ

str. 10 ▶ 11

TOMÁŠ MRÁZ

str. 26 ▶ 28

EDUARD BIČIŠTĚ

str. 12 ▶ 18

MÍŘEK VRBICKÝ

str. 40 ▶ 42

Vydavatel: TN Média s. r. o., Branická 213/53, 147 00 Praha 4, IČO: 28847229, MK ČR E 23744, Sídlo redakce: Malšovická 821/1 Hradec Králové 9, 500 09, www.salonkyhk.cz, Redakce: Tomáš Kulháněk, tel.: 739 513 184, e-mail: tomas.kulhanek@salonkyhk.cz, Michal Bogán, tel.: 734 545 423, e-mail: michal@salonkyhk.cz, Hynek Šnajdar, tel.: 734 457 697, e-mail: hynek@salonkyhk.cz, Obchod, inzerce: Monika Klikarová, e-mail: monika@tn-media.cz, tel.: 733 353 695, Grafika: Michal Krieger, Jazyková korektura: Hedvika Landová, Distribuce: vybraná distribuční místa, Tisk: Tiskárna PRATR a. s., Náchodská 524, Trutnov, Sazba: TN Média s. r. o., Číslo ISSN: ISSN 2694-7757, Četnost: měsíčník, Počet výtisků: 8 000, Regionální mutace: Královéhradecko, Titulní strana: Aneta Bůžková.

INZERCE

Salonky

MAGAZÍN,
VE KTERÉM MŮŽETE INZEROVAT
PR ČLÁNKY | INZERCE

Monika Klikarová

e-mail: monika@tn-media.cz
tel.: 733 353 695

Nový Tiguan

od 6 340 Kč
měsíčně bez DPH

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Tiguan: 5,3-7,9 l / 100 km, 139-194 g/km. Vyobrazený vůz nemusí odpovídat cenové nabídce a může obsahovat prvky příplatkové výbavy. OLFIN Car vám na tento i jakýkoliv jiný vůz může připravit financování a pojištění vozu na míru vašim potřebám.

Autorizovaný prodejce Volkswagen

OLFIN Car s.r.o.

Na Rybárně 1670, 500 02 Hradec Králové

tel.: 495 000 555, e-mail: prodej.hk@olfincar.cz, www.olfincar.cz

VODNÍ SVĚT

Aquacentrum v Městských lázních Hradec Králové

Městské lázně – aquacentrum nabízí řadu atrakcí. Můžete si projet 82 metrů dlouhý tobogán, zaplavat si v rekreačním bazénu, užít si umělé vlnobití, poležet si ve vířivce či horkém bazénku. V bazénu jsou instalovány vodní trysky a umělý proud. V budově lázní je i ubytovna, ve které můžete přespat.

Dále můžete vyzkoušet saunu & SPA zónu, solárium nebo masáže. Největším lákadlem jistě zůstávají umělé mořské vlnobití a bar u vody. Umělé vlnobití pochází z dílny firmy Kolben a Daněk a bylo instalováno již v roce 1932, což z lázní rázem učinilo nejmodernější zařízení svého druhu ve střední Evropě. V rámci vstupného si můžete kondičně zaplavat v padesátimetrovém bazénu, který je s lázněmi propojen chodbou.

Rekreačně-sportovní vyžití zde najdou jednak děti, pro které je každý pátek odpoledne vstup za polovic, úterky jsou pak vyhrazeny pro seniory za cenu plaveckého bazénu, a to včetně lekce kondičního cvičení. Správa nemovitostí Hradec Králové, která krytý plavecký areál provozuje, připravuje i další atraktivní akce v blízké budoucnosti, např. od května můžete za 10 návštěv získat 1 celodenní vstup zdarma.

Aktuální informace najdete na webových stránkách www.snhk.cz/lazne. ■

Chceme se zbavit špatné pověsti a otevřít se veřejnosti

Velké změny se v posledních měsících udály v hradeckém útulku pro opuštěná zvířata. Poté, co loni radnice řešila podezření na špatné zacházení se zvířaty, převzaly od začátku února provoz útulku Městské lesy. Jedním z prvních kroků bylo přejmenování zařízení na Azyl pro zvířata. „Nechtěli jsme prezentovat naše zařízení jako útulek, kam se zvířata nadobro odkládají. Souvisí to i se změnou strategie, jak chceme zařízení vést. Chceme se zbavit špatné pověsti a začali jsme právě tím, že jsme změnili název a zaměstnance a chceme veřejnosti co nejvíce ukazovat, jak to u nás chodí,“ říká v rozhovoru pro Salonky nový vedoucí Azylu pro zvířata Hradec Králové Jakub Forman.

☛ TOMÁŠ KULHÁNEK, FOTO: ANETA BŮŽKOVÁ

Útulek vedete od začátku února, jde to zatím podle vašich představ?

Musím říct, že ano. Měli jsme z toho ze začátku trochu obavy, protože to pro nás byl krok do neznáma. Troufám si ale říct, že za těch několik prvních týdnů jsme tady dokázali udělat kus práce a útulek stabilizovat.

Nejviditelnější změnou je nový název, proč jste se rozhodli ho změnit?

Nechtěli jsme prezentovat naše zařízení jako útulek, kam se zvířata nadobro odkládají. Proto jsme přišli s názvem Azyl pro zvířata. Cítíme to tak, že azyl je dočasné umístění zvířete do doby, než se najde jeho nový pán nebo než si ho najde jeho původní majitel. Změna názvu samozřejmě souvisí i se změnou celé strategie, jak chceme zařízení vést. Chceme ho více přiblížit veřejnosti a mít přístupnější areál. Nechceme to tady mít jako nějaké vězení pro zvířata.

Jaké další změny se v útulku za několik posledních týdnů udály?

Změnili jsme systém pro vstup. Nově mají všichni zaměstnanci čipy, takže se už nemusí shánět klíče. Další větší změnou bude to, že areál bude nově otevřený veřejnosti až po hlavní dveře. Co se týká nějaké přestavby areálu, budeme mít nové oplocení, nové skladovací prostory a přímo tady v interiéru plánujeme předělání kuchyně, kanceláře a vstupní chodby. U samotných kotců zatím k žádné změně nedošlo. Dá se říct, že část pro zvířata jsme převzali ve velice slušném stavu a velké rekonstrukce tam nebudou potřeba. Někjaké menší změny v plánu

máme, ale za měsíc a půl se samozřejmě všechno stihnout nedá.

Kolik lidí se tady o zvířata stará?

Máme dva stále ošetřovatele a paní ošetřovatelku vedoucí, kteří se primárně starají o všechna zvířata. Kromě toho máme ještě několik dohodářů, kteří se zajímají o zvířata nebo přímo studují obor zabývající se prací se zvířaty nebo péčí o ně. Ti nám chodí vypomáhat například během víkendů nebo svátků.

Navíc ještě spolupracujeme s hradeckou Střední odbornou školou veterinární a také Veterinární univerzitou Brno, odkud k nám chodí na praxe jejich žáci a studenti.

V loňském roce se ještě za minulého vedení řešil medializovaný problém ohledně údajně špatného zacházení se zvířaty v útulku. Vyměnili se po převzetí zařízení Městskými lesy všichni zaměstnanci?

Ano, neprevzali jsme žádného zaměstnance od minulého provozovatele i z toho důvodu, který jste v té otázce zmínil. Zatím jsme s našimi zaměstnanci velmi spokojeni a hodně si také vypomáháme těmi zmíněnými brigádníky a studenty, kteří se nám sami aktivně hlásí. Jsme v situaci, kdy tu poptávku už dokonce musíme trochu brzdít.

Byli jste vy a další lidé z Azylu pro zvířata zaměstnanci Městských lesů už dříve, nebo jste přišli až přímo kvůli převzetí útulku?

Jak kdo. Já osobně jsem zaměstnanec Městských lesů už od roku 2021, máme tady také údržbáře, který se kromě našeho areálu stará také o kemp Stříbrný rybník. Například vedoucí provozu a vedoucí ošetřovatelka jsou ale úplně novými zaměstnanci, kteří se přibírali přímo pro Azyl pro zvířata.

Kdy jste vy osobně dostal nabídku na vedení útulku a jak dlouho jste ji zvažoval?

Nabídku jsem dostal v září loňského roku poté, co se začalo hovořit o tom, že by útulek mohly převzít Městské lesy. Určitě k tomu přispělo to, že mám vystudovanou střední veterinární školu tady v Hradci Králové, byl poté jsem vystudovaný lesák. Protože jsem v Městských lesích spokojený, rozhodl jsem se nabídku přijmout.

Oproti dřívějšímu útulek více komunikuje s veřejností například na sociálních sítích, je to vaše cílená strategie?

Ano. Sociální sítě jsou strategií dnešní doby a rozhodně je naším cílem ukazovat více veřejnosti, jak to u nás chodí. Provoz se zvířaty má nějaká pravidla. Veterinární zákon a zákon o týrání zvířat nám nedovolí nechat celý náš areál otevřený pro veřejnost a pouštět k nám lidi každý den, jak se jim zachce. Dění v útulku proto chceme lidem co nejvíce přiblížit právě

SALONKY

Hynek Šnajdar

Nádraží vábí bezdomovce

Hlavní vlakové nádraží v Hradci Králové je nejen místem, kam se přijíždí nebo někam odjíždí vlakem, ale také centrem, kde si dávají dostaveníčko lidé bez domova nebo rozmanité existence zpravidla s lahví alkoholu v ruce. Když pomíneme tragickou událost, jež se zde před nedávnem stala, občas tady dochází k potyčkám, většinou spíše verbálního charakteru.

Přesto je to pro lidi, kteří k dopravě využívají vlak a musejí tudy procházet, poněkud nepřijemná destinace.

„Nemáš dvacet korun?“ ptá se procházejícího cestujícího zjevně opilý muž, ještě poměrně v mladém věku.

„Nemám, peníze u sebe nenosím a všude platím kartou,“ odvětí mazaně dotazovaný. To už si ale tazatel vyhlédl další oběť se stejnou otázkou. „Jestli chceš pivo, půjdu ti ho koupit. Peníze ti ale nedám.“ Muž ulice se chvíli dívá nepřítomně před sebe, pak nabídku přijme a oba jdou k blízkému obchodu pro plechovku piva.

Občas se také stává, že se lidé bez střechy nad hlavou snaží různými triky vymámit peníze pod záminkou, že si chtějí koupit jízdenku na vlak a nemají dost peněz. Většinou však nikam nejedou a darovanou hotovost propijí, v lepším případě projedí. Mnozí cestující procházející nádražní halou situaci lidí bez domova, kteří se tam nebo před halou zdržují, chápou. „Nechci bezdomovce nijak hodnotit, protože nevím, jak se do této situace dostali. Chápu, že se třeba snaží schovat před zimou, protože nemají kde bydlet, hodně z nich jsou ale evidentně alkoholici, a když dostanou od někoho peníze, hned je propijou,“ řekl Marek Bednář z Jaroměře, který každý den dojíždí do Hradce za prací.

Na nádraží se sice objevují strážníci městské policie, ale situace se nijak nemění. Lidé bez domova nebo další jim podobní, a to i s dětmi, jsou stálými „zákazníky“ hradeckého nádraží. „Jsem tady každý den, ale taky se motám po městě. Na nádraží se ale vždycky vrátím, protože občas z někoho vypadne nějaká koruna,“ nechal se slyšet Roman, který nemá kde bydlet a o práci nezavádil už několik roků. Někjakou dobu pobýval v azylovém domě, ale většinou jen když byla venku zima. „Nádraží je můj osud,“ pokýval hlavou a zamířil za svými kumpány. Nádraží a bezdomovci jsou prostě spojená nádoba. ■

Připojte se k našemu týmu jako Account Manager!

V Xantipa agency, dynamické reklamní agentuře s širokým spektrem klientů a projektů, hledáme zkušeného Account Managera, který se stane klíčovou součástí našeho týmu. Naše agentura se specializuje na komplexní reklamní kampaně a hledáme někoho, kdo s námi sdílí vaše pro kreativitu a inovace.

Co byste u nás dělali:

- Vedení a koordinace projektů pro naše klienty, včetně plánování, přípravy a realizace.
- Udržování pravidelného kontaktu s klienty a zajišťování jejich maximální spokojenosti.
- Spolupráce s interním týmem a externími dodavateli k zajištění hladkého průběhu kampaní.
- Zodpovědnost za dodržování termínů a rozpočtů.

Co od vás očekáváme:

- Minimálně 3 roky zkušeností na obdobné pozici v reklamní agentuře.
- Výborné organizační a komunikační schopnosti.
- Schopnost pracovat samostatně i v týmu, proaktivní přístup.
- Zájem o reklamu a touhu se v tomto oboru dále rozvíjet.

Co nabízíme:

- Práci na full-time.
- Příležitost pro osobní a profesní rozvoj.
- Pružnou pracovní dobu s možností občasných home office dnů.
- Přátelský tým kolegů, kteří jsou profesionály ve svém oboru.

Pokud máte zájem stát se součástí našeho týmu a spolupracovat na inovativních projektech, zašlete nám svůj životopis a motivaci, proč byste chtěli u nás pracovat. Těšíme se na vaše přihlášky!

Kontakt:

Jana Pivoňková
✉ jana@xantipa.eu

xantipa

pomocí sociálních sítí a našich webových stránek. Chceme i touto cestou minimalizovat tu pověst, která se s tímto útlukem táhne z důvodu jeho minulosti. Chceme se té pověsti zbavit a začali jsme právě tím, že jsme změnili název, zaměstnance a chceme veřejnosti co nejvíce ukazovat, jak to u nás chodí.

Zmínili jste, že sem dovnitř areálu nemohou lidé chodit kdykoliv. Zavedli jste ale takzvané mazlíčkové čtvrtky, co si pod tím mohou čtenáři představit?

Týká se to převážně koček, protože ty nechodí na rozdíl od psů na procházky. Lidé si mohou přijít pomazlit kočky a tím je socializovat. Některé kočky se k nám dostanou hodné a socializované, některé jsou ale divoké a bojí se. Právě pro jejich socializaci využíváme mazlíčkové čtvrtky. Z divoké kočky postupně uděláme ohočenou kočku a pak ji můžeme předat k adopci novému majiteli.

Když jsem k vám přicházel, jedna paní si zrovna brala psa na venčení. Kdy mohou lidé přijít venčit? A musí se předem nějak ohlásit?

Venčící program funguje každý den kromě pondělí, kdy tady máme sanitární den a nebyl by na to prostor. Pravidla jsou jednoduchá. Člověk, který chce přijít venčit, musí být starší 18 let. Abyste měli jistotu, že bude pes volný, doporučujeme předem zavolat na kontakt uvedený na stránkách azylprozvirata.cz a zamluvit si den a hodinu venčení. Do budoucna chceme mít na webu online rezervační systém.

V plánu je prý i den otevřených dveří, máte už nějakou představu, kdy se uskuteční a jak bude vypadat?

Konkrétní datum ještě nemáme, protože den otevřených dveří může proběhnout až po těch rekonstrukcích, které tady nyní provádíme. Představa je taková, že všechny části, kde je to možné, otevřeme veřejnosti. Zároveň bude probíhat i doprovodný program například ve spolupráci s městskou policií, součástí by měl být i nějaký základní výcvik psů nebo lesní pedagogika.

Lidé z Městských lesů budou mít přirozeně ke zvířatům a přírodě kladný vztah, vnímáte to jako výhodu?

Všichni lidé, kteří se kolem azylu točí, ať už to jsou třeba lesáči, nebo myslivci, mají nějaký

vztah ke zvířatům. Člověk díky tomu, že funguje a pracuje v přírodě, lépe vnímá, že zvířata do přírody patří, a má k nim pak trošičku jiný vztah. Rozhodně nejde přistupovat k práci se zvířaty jako k nějaké povinné práci ve fabrice, která člověka ani nebaví a nenaplňuje.

Přímo o vás jsem si přečetl, že máte doma tři psy. Je pro vás tedy práce i koníčkem?

Ano, dá se to tak říct. Jako lesák mám psy pro výkon práva myslivosti. Lovecká kynologie neodmyslitelně patří k lesu a k myslivosti a samozřejmě má pak člověk obecně ke zvířatům trochu jiný vztah. Sice jsem se nikdy nezaměřoval na výcvik problémových psů nebo psů bez pánicka, ale pořád mám ke zvířatům a psům nějaký vztah a vím, co ta zvířata potřebují.

Jakou má Azyl pro zvířata kapacitu?

Pro psy máme kapacitu 56 míst a pro kočky je to 17 míst. Celkově se sem tedy vejde kolem 70 zvířat.

Jaká je v současné době naplněnost té kapacity?

My jsme přebírali útluk od technických služeb v momentě, kdy tady bylo zhruba 25 psů. Bylo to způsobené tím, že před Vánoci se zabavil chov z množírny v Předměřicích nad Labem a všichni ti psi skončili tady. Nám se za těch šest týdnů podařilo všechny tyhle psy udat do nových domovů. Samozřejmě nějakí noví psi za tu dobu zase přibýli. V současné době tady máme 11 psů, kteří jsou tady buď v hotelu na dočasně péči, nebo v azylu.

Zmínili jste psí hotel. Jak funguje?

Psí hotel funguje podobně jako lidský hotel. Lidé si tady můžou za poplatek ubytovat psa přes noc

a ten od nás dostane standardní péči. Nejvíce to lidé využívají při dovolených nebo pracovních cestách do zahraničí, kdy si toho svého pejska nemohou vzít s sebou.

Mohou vám lidé kromě mazlíčkových čtvrtků a venčení psů pomoci i jinak?

Ano. Jsme vděční za všechny dary. V provozní době, kterou si návštěvníci najdou na našem webu, nebo případně po telefonické domluvě, je možné donést do Azylu pro zvířata nějaký druh krmiva, ať už jsou to granule, konzervy, nebo nějaké kapsičky. V omezeném množství bereme i vodítka, obojky nebo hračky. Rádi jsme i za případné finanční dary, účet najdete opět na našem webu.

Pokud by měl nějaký náš čtenář zájem o pejska z azylu, co by měl nejdříve udělat?

Ideální je nejprve zavolat a domluvit se na schůzce s naší paní provozní. Ta pak od zájemců zjišťuje jejich představu. Například jestli by chtěli malého pejska nebo většího. Zajímáme se i o to, zda ti lidé žijí v bytě nebo v domě se zahradou. Pokud v tu chvíli najdeme vhodného kandidáta, přijedou se zájemci na pejska podívat. Není to ale tak jednoduché, že byste přišli a hned si pejska odvezli domů. Zájemci nejprve chodí s tím psem na procházky a seznamují se. Nechceme, aby si lidé vzali pejska a za dva dny nám ho vraceli s tím, že si to rozmysleli.

Sledujete pak ještě osudy adoptovaných psů v nových rodinách?

Ano, součástí adopční smlouvy je, že máme právo se zajímat a přijet se případně i podívat do místa, kde bude pes žít. Pokud sledujete náš facebook, můžete vidět, že tam informujeme o některých adoptovaných psech a sledujeme, jak se jim daří. ■

100 let existence, zásadní milník houslařského rodu Pilařů

Sto let je dlouhá doba. Když je ale spojená se smysluplnou a kreativní činností, je to úžasně prožitý čas. O tom ví své královéhradecký houslařský ateliér rodu Pilařů, který byl založen v roce 1924 a právě letos tedy slaví 100 let své existence. Prvním rodinným příslušníkem, který v Hradci Králové postavil housle značky Pilař, byl zakladatel dílny Karel Pilař (1899–1985). V řemesle poté pokračoval jeho syn Vladimír (1926–2008), nyní Tomáš Pilař (*1954) a čtvrtou generací rodové houslařské tradice je Tomášova dcera Šárka.

☛ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: ONDŘEJ LITTERA

Pane Pilaři, co vám jde hlavou a jaké máte pocity v souvislosti s letošním stým výročím, co váš rod Pilařů v Hradci Králové staví a opravuje housle?

Především, jak to tak bývá, mám pocit, že to vše strašně uteklo. Ještě nedávno jsem byl benjamínek, který mohl pracovat s dědečkem Karlem a tatínkem Vladimírem, a najednou tu stojím jako senior rodu, který vzhlíží k budoucnosti s nadějí, že se dočkám času, kdy budu sledovat první a třeba i druhé krůčky páté houslařské generace. Ta naděje je reálná.

Pro vás i vaši dceru Šárku, zetě Pavla Huška či synovce Jana, jako pokračovatele tohoto řemesla, je to nepochybně velmi zásadní milník. Váš dědeček Karel, který první houslařskou dílnu založil, by měl jistě radost, že rodinná houslařská tradice pokračuje a vydržela tak dlouho. Jak to vnímáte vy? Co k tomu přispělo především?

Musíte tu cestu cílevědomě připravovat, dláždít, vymetat... To však nestačí. Musí být také příznivé okolnosti, které neovlivníte. Do cesty se zřítí skála, kterou už neodvalíte. A my můžeme být vděční osudu, že pracujeme v Hradci Králové již 100 let, a zdá se, že to ještě nějak desetiletí vydrží. Ne všichni skvělí houslaři mají to štěstí. Spolu s námi má nejdelší tradici rod Špidlenů. Oba rody mají krkonošské kořeny. Tito horalé byli nesmírně šikovní, houževnatí, vytrvalí a cílevědomí. Základ tomu dal Věnceslav Metelka, preceptor v Pasekách nad Jizerou, protagonista románu Zapadlí vlastenci. Román vznikl na základě jeho zápisků. On byl zpočátku amatérský houslař, víceméně autodidakt, houslařině však vyučil všechny své děti. Nejmladší Josef poté vyučil několik žáků z Pasek a Sklenářů a už se valila do světa lavina houslařů. Tohle je neskutečný pohádkový příběh. Na něj bychom

však potřebovali několik stránek. Ty jmenované vlastnosti horalů nám snad zůstaly a díky tomu se tu naše rody drží po století. Ano, dědeček by byl spokojený.

Kterou etapu dlouhé cesty ateliéru Pilař považujete za zásadní a proč?

Dědeček Karel naši dílnu založil a získal velmi rychle skvělé renomé v regionu. Následně byl považován za nejlepšího restaurátora cenných nástrojů v Československu. Tatínek Vladimír měl díky úspěchům v soutěžích světovou pověst a kromě Afriky a Antarktidy začal stavět nástroje skutečně do všech světadílů. Každá etapa má svůj význam.

Já jsem úspěchy v soutěžích udělal radost dědečkovi ještě za jeho života. Také bych se rád dožil úspěchů mého vnuka.

Jak se houslařské řemeslo v průběhu těch mnoha let vyvíjelo?

Houslařina je velmi konzervativní obor. Akustické housle musí zůstat houslemi ve své tradiční podobě. Změna tvaru či základní konstrukce by přinesla změnu charakteru zvuku, který je již po staletí konvenční. Je to stále rukodělná práce, která je nádherná díky své podobě ve dvou kritériích. Řešíme výtvarnou stránku a zároveň ideální zvuk. Oboje chce velké zkušenosti, protože pracujeme s materiálem, který nemá standardní vlastnosti. Ano, nyní máme možnost tu akustickou problematiku uchopit novějšími poznatky. Bez empirie a intuice to však nejde. To je kouzlo této práce, a proto mě baví. Co se týká výtvarného pojetí, ať jsou základní tvar a rozměry dané, každý houslař má široké pole pro vyjádření své osobitosti. Housle mohou být krásné ve své dokonalosti právě tak, jako v pojetí volnější ruky, kdy autor zaujme elegancí v nedokonalosti. Odborníci vědí, že to je právě rozdíl mezi Stradivariem a Gurnerim del Gesu.

Na který nástroj, který u vás vznikl, jste pyšný a udělal vám radost?

Slovo pyšný nemá ve slovníku, ale radost mi dělá každý nástroj, který slouží svému majiteli tak, že ho celá léta nebo celý život nevymění za jiný. A takových mám mnoho. S těmito muzikanty mě pak většinou pojí celoživotní přátelství. Jsou však jedny housle, které mám rád natolik, že jsem si je po letech koupil zpět, i když za více než desetinásobnou cenu. Také tatínek Vladimír měl celoživotní vědecké uživatele svých nástrojů. Dokonce se ty ze šedesátých let stávají sběratelskými a těžko dosažitelnými kousky. A já tato díla miluji a nejsem sám...

Dá se říci, kolik houslí bylo za dobu existence ateliéru u Pilařů postaveno?

Vyhneme se složitým výpočtům a budu konstatovat, že ve všech generacích jich bylo dohromady určitě více než tisíc.

Čím je pro vás rodová tradice důležitá? Je zároveň velkým závazkem?

Ta druhá část otázky se trefuje do hlavičky pověstného hřebíčku. Pro mě byly zodpovědnost a závazek vůči rodové tradici tím hlavním pocitem, se kterým jsem přišel v patnácti letech do dílny. Chce

to už předem mít určitou přípravu, například je nutné umět hrát na housle, vybudovat si v sobě potřebné nastavení. Pokračovat v rodové tradici má velká pozitiva. Kromě určité genetické výbavy dědíte desetiletí skladovaný materiál, nářadí, všechny možné pomůcky, také zkušenosti a celé know-how. Ke všemu musíte přistupovat s respektem a pokorou. Mám pocit, že vnuk Adam výše popsané splňuje. Rád bych se nemýlil.

Co vám houslařské řemeslo přináší? Čím vás opravdu naplňuje?

Mám to štěstí, že tato profese maximálně vyhovuje mému naturelu. Tvůrčí práce v klidu, s pocitem, že mohu vytvářet hodnoty s přesahem staletí. Mohu chodit na koncerty a slyšet znít nástroje, do kterých jsem vložil své úsilí. Přináší mi to i přátelství mnoha úžasných muzikantů, se kterými se mohu bavit o hudbě i o houslích. Za to jsem vděčný.

Pokud vím, jste čerstvý sedmdesátník, je tedy důvod k oslavám dvou kulatých rodových výročí. Jak jste je oslavili nebo oslavíte?

Sám za svou osobu necítím potřebu příliš něco slavít. Věk není zásluha. Sté výročí založení rodového ateliéru bych však rád oslavil s velkou úctou ke svým předkům. S bývalou novinářkou Evou Veselou připravujeme k tomuto jubileu publikaci. Chtěl jsem v ní především připomenout svého dědečka, ale nakonec to bude retrospektiva houslařské dynastie v průběhu jednoho století. Paní Veselá tomu dala své srdce a stovky hodin přípravy. Protože se jako rodiny známe již desetiletí, ve výsledku to jistě bude znát. Oficiální křest této knihy pod názvem 100 let ateliéru Pilař v Hradci Králové se uskuteční počátkem října na mimořádném koncertu ve Filharmonii Hradec Králové. Za vstřícnost patří vděk panu řediteli filharmonie Vladimíru Šrámkovi, dramaturgovi Marku Hrubecému a všem, kteří se budou na tomto koncertu podílet. V přísálí filharmonie bude od začátku září rovněž instalována výstava, která připomene 100. výročí ateliéru Pilař v Hradci Králové.

Co byste vašemu ateliéru popřál při vstupu do druhého století?

Byl bych rád, aby hodnoty, na kterých dědeček Karel naši „firmu“ založil, to je poctivost, slušnost, entuziasmus a umělecký přístup, provázely všechny další generace. Abychom muzikanty s podobným nastavením nadále potkávali jako své zákazníky. To by mi stačilo. ■

Rád bych vytvářel věci do veřejného prostoru

Už v šestnácti letech se stal Talentem královéhradecké kultury a v roce 2022 zvítězil se svou prací v Národním kole mezinárodního bienále figurální kresby a malby dětí a mládeže. Dvakrát získal stipendium v programu pro nadané umělce MenART, kdy spolupracoval s takovými osobnostmi, jako jsou malíř Tomáš Císařovský a nyní také sochař Čestmír Suška. Mladý výtvarný umělec Eduard Bičíšť (19) z Hradce Králové má mimořádné nadání a touhu se vzdělávat na vysoké škole výtvarného směru. „Stále něco nosím v hlavě, něco mě oslovuje a napadá. Je to neustálý proces, kdy se myšlenky, které se ve mně ukládají, snažím interpretovat a využít ve své tvorbě,“ řekl v rozhovoru pro Salonky.

📷 HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: MARIANA MAISNEROVÁ

Je pravda, že z domu nevycházíte bez bloku a tužky?

Je to tak. Nikdy totiž nevím, kdy mě něco napadne, kdy ke mně něco přijde. Pracuji docela spontánně, a když nápad přijde, musím si ho rychle nakreslit nebo zapsat, jinak to hned zapomenu a přijde nějaká další myšlenka.

Předpokládám, že jste kreslil už od útlého dětství. Vzpomínáte si, co to bylo?

Když jsem byl malý, kreslil jsem, stejně jako asi všechny děti, různé fantastní postavy, příšerky

a podobně. Později jsem se dostal především ke studijní kresbě. Kreslení figur a lidí jsem věnoval stále víc času. Dnes už jsem trochu jinde, je to věc mého postupného vývoje.

Jak reagovali rodiče, když si všimli vašeho talentu?

Myslím, že si toho všimli, když mi bylo tak pět nebo šest let. Už v té době jsem na jejich přání nastoupil do základní umělecké školy, kde jsem zároveň dostal na výběr, že můžu nastoupit na hudební, taneční nebo výtvarný obor. Vybral jsem si samozřejmě výtvarku, protože už v té době mě kreslení hodně bavilo.

Když jste tedy v šesti letech přišel na Základní uměleckou školu Střezina, věnoval se vám tam učitel Marek Bělohávek. Čím ve výtvarném směru ovlivnil vaše další směřování?

Učitel Bělohávek, který je mimo jiné také aktivním hudebníkem v kapele Vyhoukaná sowa, mě u toho držel, za což jsem mu dodnes velmi vděčný. Vždycky nás vedl ve volném duchu, soustředil se na to, co nás zajímá, v ničem nás neomezoval, byl citlivý a snažil se o individuální přístup. Navíc jsme se všichni ve třídě kamarádili, což byl další důvod, proč do školy chodit. Pan učitel nám sice zadal nějaké téma, ale nechal to na nás, jak ho každý zpracuje. Nijak do toho nezasahoval a nechal nás tvořit. Jediné, co řešil, byly technické problémy, výtvarné provedení zadané práce či kompoziční řešení. Nikdy se nebojí říct, že je na tom něco špatně. Někoho to může vyděsit, ale mně ty jeho připomínky byly blízké a pomohly mi k tomu, že vedly k rychlosti a efektivitě mého výtvarného projevu.

Už v 16 letech jste se stal Talentem královéhradecké kultury a v roce 2022 jste zvítězil se svou prací

v Národním kole mezinárodního bienále figurální kresby a malby dětí a mládeže. Jaké pocity tyto úspěchy provázely?

V době, kdy mě vyhlásili Talentem královéhradecké kultury, jsem nebyl v Čechách, ale na rok ve Francii. Dozvěděl jsem se to od táty, který mi volal, že si mám vyzvednout cenu a jak to udělat, když nejsem doma. Musel ji nakonec za mě vyzvednout on. Na bienále mě zase přihlásil můj učitel a nakonec se ukázalo, že jsem se svou prací zvítězil. Takže obě tyto události měly docela vtipný průběh.

Nemůžu pominout zajímavý výtvarný projekt s názvem Vléty, který vznikl na Základní umělecké škole Střezina. Co bylo jeho smyslem a čím jste se prezentoval?

Bylo to v období covidové pandemie. Cílem bylo stále tvořit a díla vystavovat. Protože však tehdy nebylo možné vystavovat někde ve vnitřních prostorech, vybraní žáci naší školy vystavili své obrazy na oblíbených místech v Hradci Králové a okolí, a proměnili je tím v malé galerie. Pan učitel oslovil tenkrát i mě a pro svou výstavu jsem si vybral alej

INZERCE

U nás najdete:

poblíž obce Černilov, kam lidé chodí běhat, jezdit na kole nebo venčit psy. Mé práce tvořily převážně kopie mých maleb, které tam pak visely několik měsíců, aby lidem zpříjemnily procházky.

Právě díky panu učiteli jste dvakrát získal stipendium v programu pro nadané umělce MenART. V prvním případě jste se měl možnost učit od věhlasného malíře Tomáše Císařovského. Čím vám je jeho tvorba blízká a co jste si z ní vzal pro sebe?

Stipendium funguje tak, že se do něj hlásí pedagog s žákem. Porota pak na základě průvodních dopisů a výtvarných prací vybírá toho, kdo se stipendia zúčastní. Měl jsem velkou radost, když jsem v roce 2019 toto roční stipendium získal. Za Tomášem Císařovským, jehož tvorba je plná příběhů a je mi blízká, jsem zpočátku dojížděl do jeho ateliéru. Při omezeních souvisejících s covidem jsem s ním byl ale poté v kontaktu na dálku z domova. Od Tomáše jsem se toho naučil velmi hodně a poskytl mi mnoho cenných rad. Co bylo ale podstatné, že do té doby jsem se zaměřoval hlavně na akademickou kresbu a malbu, šlo mi o zachycení reality. Po setkáváních a konzultacích s malířem Císařovským jsem se začal více zabývat hlubším významem díla, bylo to vykročení k jiným sférám výtvarného projevu. Navíc jsem byl svědkem jeho unikátního cyklu s názvem Bukovacova panna. Tomáš pannu objevil ve svém bývalém ateliéru v pražských Dejvicích, který před ním sdílel jugoslávský malíř Vlaho Bukovac.

Při druhém stipendiu vás to zaválo do uměleckého studia Bubec, kde svá nevsední díla tvoří sochař Čestmír Suška. Na čem pracujete a kam vás tato spolupráce posunula?

Už při prvním setkání jsme si určili, že budeme pracovat s veřejným prostorem, a sochař Suška s námi toto téma rozvíjí. Jeden z našich letošních projektů se týká Řeporyjí, kde studio Bubec sídlí. Prošli jsme se po této pražské části a nahrávali jsme také například dunění, které vydávají jeho sochy. Vypracovali jsme i návrh lavičky určené pro město Litomyšl, kde bude v červnu představena v rámci festivalu Smetanova Litomyšl. Zároveň máme přijít s nápadem pro samotné Řeporyje. Pokaždé, když se sejdeme, konzultujeme nápady

National Theatre Live

V BIO CENTRAL
25. DUBNA OD 20:00

ANDREW SCOTT

VĀŇA

NA MOTIVY A. P. ČECHOVA

BIOCENTRAL

Cirkuff

29. 5. – 2. 6.

2024 / TRUTNOV

14. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO
FESTIVALU NOVÉHO CIRKUSU

WWW.CIRKUFF.CZ

Generální partner

HITACHI
Inspire the Next

Pořadatel

UFFO

Partner

PEPPERL+FUCHS

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory města Trutnova,
Ministerstva kultury ČR a Královéhradeckého kraje.

TRUTNOV

MINISTERSTVO
KULTURY

Královéhradecký
kraj

Víkend 2024 elegance

Vřele Vás zveme na Víkend Elegance, kde se vám otevírá možnost obdivovat výběr nádherných a vzácných automobilů z různých er.

Nechejte se pohltit vizuálním půvabem módy a potěšte své chuťové buňky nezapomenutelným gastronomickým zážitkem.

Přijďte zažít den plný elegance a vkusu.

13. září proběhne rallye přihlášených vozů

14. září v Jiráskových sadech den pro veřejnost

Hradec Králové

www.vikendelegance.cz

jednotlivých členů stipendijního programu. Bavíme se o možnostech, jak je realizovat, případně kam je posunout dál.

Je podle vás stipendium MenART cestou k rozvoji mladých talentovaných umělců, když mají příležitost spolupracovat s významnými výtvarnými osobnostmi?

Účastníci stipendijního programu mají možnost se seznámit s tím, co znamená a obnáší umělecká tvorba, navíc při setkání s výtvarnými osobnostmi získají velmi cenné zkušenosti, protože mohou proniknout do pohledu etablovaného umělce a být svědkem, jak uvažuje nad tím, co tvoří. To považují pro účastníky stipendijního programu za důležité a přínosné. Kontakt a spolupráce s těmito osobnostmi je myslím dobrá cesta k tomu, jak by měla výuka vypadat v praxi.

Na co se ve své tvorbě v současné době zaměřujete?

Malbě i kresbě se věnuji spíše okrajově a ubírám

se cestou objektu a práce s materiálem v prostoru. V současné době vytvářím perforované papírové tisky, které by mohly být vystaveny ve veřejném prostoru, případně i v interiéru, a pracuji i s vlastními texty. Už to obsahově nevnímám jako při malbě či kresbě, ale jako objekt, který se nějak chová na základě svého umístění a proměnlivosti.

Co je pro vás důležité a na co kladete důraz?

V případě, že divák není schopen myšlenku díla rozklíčovat, zdá se mi, že to dílo nějakým způsobem selhává. Mým cílem je, abych nemusel divákovi nic složitě vysvětlovat, ale jde mi o to, aby divák sám hledal vysvětlení a aby ho dílo alespoň trochu zaujalo.

Tvoříte každý den?

Je to spíše tak, že vlastně stále něco nosím v hlavě, něco mě oslovuje a napadá. Je to neustálý proces,

INZERCE

jsme
**FITNESS
FOOD
MENU**

SESTAVTE SI SVÉ
MENU NA MÍRU

WWW.JSMEFFMENU.CZ

„Již 11 let připravujeme moderní a komplexní způsob zdravého stravování.“

EDUARD BIČIŠTĚ POHLEDEM SVÉHO UČITELE MARKA BĚLOHLÁVKA

Ve výuce kladu důraz na individuální přístup, přestože učím po skupinách. U každého studenta se snažím najít cestu, jak u něj udržet jeho vlastní vnitřní motivaci k tvorbě. Eda chtěl vždy všemu přijít na kloub a dostat se do hloubky, jak ve výtvarném smyslu, tak i v tom intelektuálním. Potřeboval všechno pochopit a prozkoumat, a získal tak obrovské penzum znalostí, především z kresby. Ve srovnání s ostatními studenty je v ní naprosto výjimečný a například u akademické kresby 19. století se už učím já od něj. V provedení svých děl a přemýšlení o nich jde do hloubky. Od doby, co se začal zabývat designem, zajímavě kombinuje promyšlený koncept s naprosto minimalistickým řešením.

kdy se myšlenky, které se ve mně ukládají, snažím interpretovat a využít ve své tvorbě. Některé sice opustím, ale neznamená to, že se k nim nemůžu po čase zase vrátit.

Měl jste už někdy samostatnou výstavu?

Samostatnou ne, ale zúčastnil jsem se se svými pracemi společných školních výstav na Základní umělecké škole Střezina a v Galerii U Přívozu, která je součástí Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Kdy budu mít samostatnou výstavu, netuším, ale rád bych ji měl.

Chodíte na výstavy?

Chodím do Galerie moderního umění na Velkém náměstí v Hradci Králové, od níž je jen pár kroků do menší galerie zaměřené na designové práce. A samozřejmě někdy zajedu na výstavu do Prahy.

Které výtvarné projevy jsou vám blízké?

Vždy mě musí něco něčím zaujmout. V poslední době to byly práce konceptuální umělkyně Aleny Foustkové a předtím sochařky Pavly Sceránkové.

Máte svůj umělecký vzor?

Ty vzory stíždám docela rychle, ale teď je to už zmíněná Pavla Sceránková. Mám totiž pocit, že jsem v její osobě našel někoho, u něhož mi to, co tvoří, dává smysl. U ní tam ta myšlenka vždycky je, i když to hned nejsem schopen pochopit, a její dílo mě stále přitahuje.

A co vám říká umění minulosti?

Současné umění mě začalo zajímat až v poslední době. Předtím jsem byl hodně orientován na 19. století a bylo to spojené s akademickou kresbou. Zajímali mě i symbolisté jako Preisler, Švabinský a další. Před lety mě bavila díla a výrazná živá kresba Egon Schiele či Gustava Klimta.

Chtěl byste se stát laureátem Ceny Jindřicha Chalupického pro mladé výtvarníky do pětácti let?

To je určitě hodně vysoký, ale ještě dost vzdálený cíl. Tak daleko se neidávám. Do velké míry se věnuji také designu konceptuálních šperků, takže mě spíše zajímá oblast cen Czech Grand Design. Ale všechno je to ještě budoucnost.

Čeho byste chtěl ve svém uměleckém směřování dosáhnout? Máte v tomto směru nějaký sen?

Rád bych vytvářel věci do veřejného prostoru, ale je to běh na dlouhou trať. Většinou jde o zakázky od skutečně vlivného investora nebo města či galerie. To by mě určitě lákalo a bavilo. V posledních několika měsících mi umění ve veřejném prostoru dává největší smysl. Představuje se tak veřejnosti, která kolem nainstalovaných děl denně prochází. Je to jakási galerie na veřejném prostranství a to se mi zdá velmi zajímavé. ■

Projekt za
1 korunu!

Hledáte ekologický způsob, jak ohřívat vaši užitkovou vodu a ušetřit na energiích?

Máme pro vás skvělou zprávu!

Představujeme solární elektrárnu na ohřev užitkové vody, řešení, které vám přinášíme z dotačního titulu Nová zelená úsporám light.

Nová zelená úsporám light – šance nově nejen pro důchodce a příjemce státního příspěvku na bydlení, ale i pro rodiny pobírající příspěvek na dítě.

A co je na tom nejlepší?

Pro tyto vybrané skupiny je tento projekt dostupný **za pouhou 1 korunu!**

S vaší novou solární elektrárnou ušetříte na účtech za energie a zároveň přispějete k ochraně životního prostředí.

Nenechte si tuto jedinečnou příležitost ujít!

Kontaktujte nás dnes a začněte s ohřevem vody zeleně a levně.

DRUŽSTVO ENERGIE
ENERGETICKÁ KOMUNITA

volejte na
736 131 783

ROZVOZ ZDRAVÝCH SPECIALIT

Vaříme zdravá jídla z čerstvých a kvalitních surovin, která vám zdarma rozvezeme.

Obědy / Polévky / Dezerty / Celodenní menu

www.rozvozsPECIALIT.cz

Lázeňská léčba a relaxace pro děti a dospělé

Léčba v Lázních Bělohradě byla založena na přírodní slatině, která se tu využívá už téměř 140 let. Zpočátku se slatina využívala hlavně pro onemocnění pohybového aparátu, ale vývoj šel dál a nyní se v léčebných lázních léčí i onemocnění gynekologická, kožní, neurologická a řada dalších. V době před revolucí byli jedinými klienty Češi a Slováci, po revoluci se objevili i klienti z bývalého východního Německa a postupně i západoevropská klientela a hosté z arabských zemí. Tito klienti přijíždí hlavně za vysokým standardem poskytovaných služeb čtyřhvězdičkového Spa resortu Tree of Life.

A právě vysoký standard léčby, erudovaný a trpělivý personál a vybudovaný systém zdravotnického zařízení byly důvodem, proč se společnost pustila do budování vyššího levelu léčebné rehabilitace a letos otevřela nový pavilón rehabilitačního ústavu s názvem Centrum komplexní rehabilitace. Znamená to, že do Bělohradu již nejezdí pacienti pouze do lázni, ale také do velice dobře vybaveného rehabilitačního ústavu s šedesáti lůžky.

V lázních jako takových se však neléčí pouze dospělí klienti. Po celou dobu své existence léčí Lázně Bělohrad i děti s pohybovými a neurologickými problémy. A poté, co byly lázně v roce 1992 zprivatizovány, přibýly i dětské indikace gynekologické, kožní či onkologické. Zatímco v poválečném období léčily dětské lázně hlavně následky poliomyelitidy (dětské obrny), nyní bojují s epidemií dětské obezity. Poslední indikací, tedy specializací pro léčbu dětí, je léčba obezity, která začíná mít v Lázních Bělohrad dobrý zvuk. Cílem této léčby je upravit životní styl dětí, zahájit redukci nadváhy a ukázat dětem rozumnou cestu k udržení normální váhy. Terapie dětské obezity stojí na vzájemné spolupráci lékaře, fyzioterapeuta, nutriční terapeutky, psychologa, pohybových terapeutů i zdravotních sester.

Dětské léčebné lázně v České republice pomalu zanikají a Dětské lázně v Lázních Bělohrad jsou jedny z mála, které jsou stále plně funkční. Kapacita není

o 20 komerční sdělení

velká, pouze 49 lůžek, a proto se děti v lázních cítí lépe. Je tu rodinná atmosféra a dobrý vztah mezi terapeuty a dětmi. Lázně dětem nabízejí komplexní program, mají tu zajímavou a chutnou stravu, každodenní pohyb a zábavu, výlety, výtvarné aktivity a samozřejmě léčbu. O dětské klienty je postaráno po všech stránkách, během školního roku mají terapii kombinovanou se školní docházkou, v létě je program daleko volnější a pestřejší. Škola je přímo v areálu dětských lázní. Tolik k dětským klientům...

Co se dospělých týče, mohou být léčeni v lázních a indikace jsou podobné jako u dětí – pohybové problémy, neurologická onemocnění, gynekologické, kožní a onkologické indikace. Většina dospělých dnes přichází s návrhem na komplexní lázeňskou léčbu, velmi často na rehabilitaci po náhradách kyčelních a kolenních kloubů. Pokud jde o komplikované onemocnění pohybového či neurologického aparátu, přichází ke slovu rehabilitační ústav – Centrum komplexní rehabilitace. Vybavení tohoto pracoviště odpovídá snaze zajistit péči o pacienty se získaným poškozením mozku, tedy o pacienty po iktech a krvácení do mozku, kdy postižení pohybového aparátu je druhotné. Tomuto typu rehabilitace se říká neurorehabilitace a pomáhá řešit ochrnutí končetin, jemnou motoriku, řeč, poruchy vnímání a porozumění, sebeobsluhu a další problémy vzniklé poraněním mozku. Toto zařízení pracuje stejně jako nemocniční provoz, nejsou to tedy lázně s hotelovým ubytováním a procedurami.

Mimo léčebných zařízení najdete v Lázních Bělohrad i čtyřhvězdičkový Spa resort Tree of Life. Jde o rekondičně-rehabilitační a wellness resort, který nabízí jak preventivní programy, tak rekondiční, programy pro redukci nadváhy, „beauty“

programy, saunový svět, bazén a dobře vybavené fitness. Pokud vás oslovuje zajímavá gastronomie s dobře zásobenou vinotékou, můžete tu zahájit svůj restart konzultací s lékařem a nutriční terapeutkou, pokračovat v péči pohybových terapeutek, masérů a fyzioterapeutů a večery trávit s přáteli a dobrým vínem.

Jak říká paní doktorka Ferbrová: „Načerpejte svou energii skrze hluboké kořeny Stromu života! A protože je dnes doba hektická a energie rychle dochází, mnoho klientů se vrací zpátky. Do lázní, do Tree of Life, do života.“ ■

OBJEVTE PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI

Hledáme nové kolegy napříč úseky:

ZDRAVOTNICKÝ | PROVOZNÍ | TECHNICKÝ

LÁZNĚ BĚLOHRAD
KLÍČ KE ZDRAVÍ

Jak vznikalo město českých královen

Muzeum východních Čech v Hradci Králové na sklonku roku 2021 zpřístupnilo novou expozici *Cesty města*, která návštěvníky provází historií města od jeho počátků do poloviny 20. století. První část pojednávající o nejstarších dějinách až po renesanci nese název *K městu českých královen*.

☛ RADEK BLÁHA, FOTO: ARCHIV MVČ

Současné historické jádro města i široké okolí bylo osídleno již v pravěku. Na konci 9. či počátkem 10. století našeho letopočtu vzniklo na návrší slovanské hradiště. Jak dokládají nejstarší zmínky písemných pramenů, na konci 11. století se Hradec stal nejdůležitějším střediskem severovýchodních Čech. Na samostatně opevněné akropoli v severozápadní části návrší se nacházel knížecí palác s obydlím kastelána a později královský hrad. Při jeho východní straně stál hradský kostel sv. Jana Křtitele, který se pak stal součástí minoritského kláštera. Památkou na něj je část románské dlaždice se lvem, kterou datujeme do 12. století.

První zmínka o Hradci jako městě pochází z roku 1225. Na počátku 13. století byla zbourána původní zástavba, vzniklo dnešní Velké náměstí a na pozemcích po jeho obvodu se stavěly domy. Na předměstích se nacházely kláštery dominikánů a dominikánek a také špitál německých rytířů. Již ve 13. století šlo o hodnotnou architekturu, z níž se nám bohužel dochovaly jen zlomky. Na počátku 14. století vznikl farní kostel Sv. Ducha ve stylu slezské cihlové gotiky. Na jeho postupné výstavbě se snad podílely i královské vdovy Eliška Rejčka a Eliška Pomořanská.

Městskou hradbu na počátku 14. století tvořila zeď s ochozem a cimbuřím zpevněná věžemi. Vstup do města umožňovaly dvě brány, Pražská a Mýtská. Další hradební okruhy vznikly až v 15. a na počátku 16. století. Tehdy byla postavena i známá věž Kropáčka, která sloužila zejména jako vězení. Pramenně lze doložit v Hradci Králové kolem roku 1400 asi 80 řemeslných odvětví a živností. Prostřednictvím archeologických nálezů můžeme

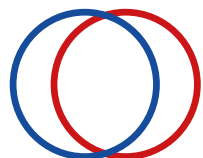

dodnes obdivovat výrobky hrnčírů a kamnářů či cihlářů, ale také ševců. Hradec se nacházel na křižovatce cest, proto se stal i významným střediskem obchodu. Slavný byl hradecký výroční trh, který se konal v září.

S tím, jak vyhlížel středověký Hradec Králové, se mohou návštěvníci seznámit prostřednictvím modelu, který je součástí expozice *Cesty města*. Na počátku 15. století se Hradec stal střediskem husitského hnutí. Roku 1423 obsadily město oddíly Jana Žižky, přičemž byl rozbořen královský hrad. V renesančním Hradci žilo kolem 8000 obyvatel. Do roku 1547 byl střediskem rozsáhlého městského panství, které čítalo více než 40 vsí. Hradec v 16. století proslul také svojí městskou školou, která stávala za Sv. Duchem.

Velký význam měla potravinářská řemesla související zejména s výrobou piva a zpracováním masa. Mezi zámožné obyvatele patřili i mlynáři. Rozvinuté bylo rybníkářství, přičemž dodnes se dochovala soustava rybníků na Biřičce. Opomenout nelze ani pasíře, zvonaře a konváře, kteří vyráběli zdobené ženské pásy, zvony a křtitelnice vyvážené do širokého okolí. V pozdní gotice a renesanci byl Hradec v důsledku odstraňování škod po rozsáhlých požárech přestavěn. V této době vznikla i dominanta města, Bílá věž. Slibný rozvoj přerušila morová epidemie roku 1599, které podlehla snad až polovina obyvatel. Skutečnou katastrofou však byla třicetiletá válka. ■

TECAM
PCV

DODAVATEL MATERIÁLU PRO VÝSTAVBU
A ÚDRŽBU INŽENÝRSKÝCH SÍTÍ.

MATERIÁL PRO VELKÉ STAVBY
I DROBNÉ ODBĚRATELE.

KAŽDÉMU ODBĚRATELI NABÍZÍME
MATERIÁL V NEJVYŠŠÍ KVALITĚ.

ŠIROKÁ SÍŤ POBOČEK

Praha ■ Brno ■ Ostrava ■ Olomouc
Hradec Králové ■ Plzeň ■ Liberec ■ Chomutov
České Budějovice ■ Karlovy Vary

www.tecampcv.cz

VAŘÍME S FARMOU NA STUDÁNCE

Je dietní, je zdravá, je chutná. Zvěřina je navíc od dob minulých dnes k dostání celoročně ve výborné kvalitě, a tak zpestřit si jídelníček jedním z nečistších mas už není žádný problém. Zvěřina nebyla a nikdy nebude obyčejné maso, takže máte-li možnost si ji v kuchyni vyzkoušet, stojí za to si k tomuto prvotřídnímu masu najít cestu. Otevřete si dveře k novým gastronomickým dobrodružstvím. Ukážeme vám, jak si můžete připravit několik specialit ze zvěřiny, kterou na trh dodává Farma Třebešov, jež zpracovává zvěřinu z Orlických hor a okolí.

— JELENÍ STEAK — S BRUSINKOVOU OMÁČKOU

INGREDIENCE

2 ks (300 g) nakládáných jeleních
stehenních plátek, bez kosti, zmražených
3 lžíce oleje
1 středně velká fialová cibule
3 stroužky česneku
5 dl sladšího červeného vína
špetka mletého zázvoru
špetka mleté skořice
4 ks hřebíčku
10 kuliček barevného pepře
6 kuliček jalovce
2 bobkové listy
1 mokka lžička estragonových listů
1 mokka lžička rozmarýnu
1,5 dl brusinkového džemu
50 g másla
1 citrón
1 mrkev
cukr

Maso nechte rozmrazit na pokojovou teplotu. Rozpalte pánev, přidejte 2 lžíce oleje a plynový nebo elektrický tepelný zdroj pod ní nastavte na střední stupeň. Vyjměte maso z obalu, vložte ho na pánev a opékejte z každé strany 3 minuty, dokud není pěkně propečené. Odstavte z ohně, nechte pod pokličkou 10 minut odpočinout a poté nakrájejte na tenké plátky.

Tip: Do výpečku na pánvi přidejte 3 lžíce vody, přiveďte k varu, odvařte výpek, vypněte tepelný zdroj a vmíchejte 20 g studeného másla. Již nevařte a hned přelijte přes nakrájené maso.

Přípravu omáčky začněte tak, že na 1 lžičku oleje osmahněte 1 středně velkou, nadrobno nakrájenou fialovou cibuli a 3 stroužky česneku nakrájeného na plátky. Přilijte 5 dl sladšího červeného vína a okořeňte v hmoždíři rozdrčenou směsí ze špetky mletého zázvoru, špetky mleté skořice, 4 kusů hřebíčku, 10 kuliček barevného pepře, 6 kuliček jalovce, 2 bobkových listů, 1 mokka lžičky estragonových listů a 1 mokka lžičky nasekaného rozmarýnu. Vše svařte na polovinu objemu. Nakonec přidejte 1,5 dl brusinkového džemu a provařte. Do horké omáčky vmíchejte 50 g studeného másla nakrájeného na malé kostičky, míchejte, dokud se nerozpustí, ale již nevařte. Mezitím si můžete na další pánvičce zkaramelizovat plátky citrónu a najemno nakrájenou mrkev. Servírujte s bramborovými kroketami. Dobrou chuť! •

www.farmatrebesov.cz / www.hotelstudanka.cz

Podívejte se, jak recept připravili známý mistr kuchař a legenda české gastronomie Jaroslav Sapík a další vyhlášený šéfkuchař Jan Pýcha při své návštěvě v Hotelu Studánka u Rychnova nad Kněžnou.

S bráchama je to na krev

Říkali jste si někdy, jaké to je vyrůstat v rodině, ve které je basketbal denním chlebem? Přesně tak to měl 23letý univerzál Tomáš Mráz, který se v letošní sezóně vrátil do týmu Sokolů. I přes vážná zranění a operace obou kolen je zase v nejlepší formě a nyní je jedním z tahounů Hradce při bojích o návrat do nejvyšší soutěže. „Svůj první zápas jsem hrál v šesti letech, hrál jsem proti klukům U11. Tehdy jsem si snad ještě ani neuměl zavázat tkaničky, takže mi je musel zavazovat rozhodčí,“ usmívá se urostlý mladík. Co dalšího na sebe Tomáš Mráz v rozhovoru pro Salonky prozradil?

✎ MATĚJ HOLAŇ, FOTO: ARCHIV KLUBU

Sezóna se pro vás vyvíjí dobře. Jaká je před play-off nálada v týmu?

Myslím, že jsme ve velmi dobrém rozpoložení. V posledním domácím zápase jsme ukázali kvalitu, i když nám trochu nevyšel předchozí zápas proti Jindřichovu Hradci. Je to mladý tým, který hraje agresivně, což nám moc nevyhovuje. V play-off nás čeká hned zkraje také mladý tým, takže budeme chtít ukázat, že se s rychlostí a dravostí dokážeme vypořádat. Máme v hlavách jediné, a to je postoupit zpět do NBL.

Chápu to tedy správně, že vnímáte Jindřichův Hradec jako největšího rivala v boji o postup?

Určitě. S nikým jsme letos neměli takové zápasy jako s nimi. Jak jsem už říkal, je to mladý tým doplněný zahraničními hráči a je tam také velká chuť jít nahoru. Rozhodně jsou to teď naši největší rivalové v boji o postup do nejvyšší soutěže.

Poslední zápas nadstavby se vám povedl, 22 bodů je váš nejlepší výkon v sezóně. Jak důležité je se takto naladit na vrchol sezóny?

Musím se přiznat, že jsem se před zápasem necítil příliš dobře. Po rozcvičení a úvodu zápasu jsem se ale dostal do tempa, po prvním doskoku jsem hned zakončil a to mě nastartovalo. Začal jsem si věřit, skoro každou střelu, kterou jsem měl, jsem proměnil. Dařilo se mi i v obraně, padaly mi tam trojky.

Výkony týmu jsou celou sezónu víceméně stabilní. Co stojí za vaší konzistentností?

V týmu máme velmi dobrou chemii. Všichni se známe už delší dobu, navíc tu je dobrý mix mladých a zkušených hráčů. Lídry jsou Peter Sedmák, Pedja Stamenkovič nebo Jiří Jelínek. Ty doplňují mladí hráči, kteří jsou hladoví a chtějí jít zpátky do nejvyšší soutěže. V šatně je dobrá nálada, na trénin-

ku dobře komunikujeme. Myslím, že právě to je ten hlavní důvod toho, že se nám v této sezóně daří.

Basket na nejvyšší úrovni jste před touto sezónou děle než rok nehrál. Co za tím stálo?

Už v covidové sezóně jsem měl problémy s koleny, bolela mě při i po tréninku. Hodně mě to limitovalo, nemohl jsem se zlepšovat tak, jak bych chtěl. V následující sezóně jsem pokračoval, ale nebylo to ono. Po novém roce mi zjistili zánět šlach v obou kolenou, kvůli čemuž jsem musel mít delší pauzu. S klubem jsme se domluvili, že zrušíme smlouvu, a na jaře jsem šel na operaci. Pak přišla minulá sezóna, kdy jsem odehrál pouhých šest zápasů ve třetí nejvyšší soutěži. I po těchto zápasech v menším

vytížení mi kolena nadále otékala a já jsem si myslel, že bude s basketbalem pro mě konec.

Ale nebyl.

Nevzdal jsem to a začal jsem intenzivně cvičit, abych mohl zase hrát. Počítal jsem s tím, že to bude ve druhé lize za Vysokou, ale oslovil mě Peter Sedmák, který tam po konci vrcholové kariéry hrál, jestli bych nechtěl zpátky do Hradce. Chci hrát vždy tu nejvyšší soutěž, kterou můžu, takže jsem do toho šel. Báł jsem se, že kolena nebudou držet, ale po prvním týdnu přípravy jsem neměl žádné problémy a vlastně jsem teď fit celou sezónu.

Takže kolena drží?

Ano, drží. Je to díky tomu, že chodím čtyřikrát týdně cvičit a mám speciálně postavený trénink, aby kolena zvládala tu zátěž.

Co bylo na návratu na profesionální úroveň nejtěžší?

Nejhorší období bylo asi před rokem, kdy mi i po operacích a rekonvalescenci kolena stále otékala. Basket je můj život, hraju ho od malička. Říkal jsem

si, co budu dělat ve volném čase, když už ho hrát nebudu. Byl jsem z toho dost špatnej, koukal jsem na bráchy a na kamarády, jak hrajou, a chtěl jsem už být zase na palubovce. Také bylo těžké dohánět techniku, protože jsem se přes léto soustředil spíše na posilovnu, abych vůbec mohl zase hrát. Ale myslím, že jsem se po technické stránce nejen vrátil na úroveň před zraněním, ale že jsem se i o něco zase posunul vpřed.

Jak jste vnímal jako odchovanec situaci kolem klubu v loňské sezóně, kdy Hradec po pěti sezónách spadl?

V té půl sezóně, kdy jsem byl ještě součástí týmu, jsme měli hodně dobrou partu. Táhli to Srbové, které jsme tam měli, a za nimi se do týmu drali mladí hráči. Po sezóně odešel Pešakovič, který byl jedním z nejlepších hráčů ligy v situacích jeden na jednoho. Přišli jsme taky o Stamenkoviče, který byl klíčovým rozehrávačem. Nepodařilo se postavit tak kvalitní tým jako v té předešlé sezóně. Nevím, jestli byl i menší rozpočet, ale kvalita hráčů prostě už nebyla tak dobrá. Navíc se hrálo v malé rotaci, takže tým nebyl schopný konkurovat ostatním.

INZERCE

KreatFest

festival kreativity a kreativního učení

9. – 11.
května 2024
v Hradci Králové

Více informací na: www.cuahk.cz

centrum
uměleckých
aktivit

Vnímáte změny ve vedení a struktuře klubu jako něco, co se dříve či později stát prostě muselo?

Myslím si, že určitě. Ve výboru bylo mnoho lidí, kteří o zdejší basketbal neměli takový zájem. Nemyslím to tak, že by se o to nestarali, ale prostě nedávali tomu tolik času, jak by bylo potřeba. Nebyla tam ta vůle posouvat ten klub někam dál a podle toho to i dopadlo. Současný manažer Peter Sedmák odvádí podle mého názoru dobrou práci, stejně tak i u mládeže Martin Sýkora.

Jaký je teď podle vás stav hradeckého basketbalu?

Teď se podle mě našlápl na dobrou cestu. Uvidíme, jak to bude po sezóně, teď vlastně přichází její klíčová část. Pokud se postoupí, bude to velký krok kupředu a já si ani nechci připouštět, že bychom nepostoupili. Postup je pro nás cílem od prvního zápasu. Věřím, že hradecký basket půjde nahoru, chtěli bychom být minimálně tam, kde jsou Lvíce. Jak mezi dospělými, tak i v mládeži.

Chápu to tedy správně, že je vaším jasným cílem hrát příští rok nejvyšší soutěž?

Ano, přesně tak. Směřujeme k tomu už od první předsezónní schůzky. Jednoznačným cílem je pro mě i pro tým návrat mezi elitu.

Jste z basketbalové rodiny, v Hradci hráli vaši starší bratři. Jaké to bylo vyrůstat v čistě basketbalovém prostředí?

Od malička jsem v podstatě nezažil nic jiného, než že bych byl každý víkend s bráchama na basketu. Jsem za to rád, ty časy v hale jsem si vždycky užíval. Svůj první zápas jsem hrál v šesti letech, hrál jsem proti klukům U11. Tehdy jsem si snad ještě ani neuměl zavázat tkaničky, takže mi je musel zavazovat rozhodčí. Basketbal byla pro mě jasná volba, mými vzory byli všichni tři starší bráchové.

Kdo ve vaší rodině se stále věnuje basketu a na jaké úrovni?

S Vojtou a Honzou, kteří jsou v pořadí druhý a třetí nejstarší, hrajeme společně druhou ligu za Vysokou. Honzu si v mládeži vybrali i do Nymburka, kde hrál i ve vyšších kategoriích, než mu bylo let. Dokonce se dostal i do mládežnické reprezentace. Bohužel se poté zranil a dlouhodobě laboroval s kotníkem, takže si potom už tolik nevěřil a hodně ho to limitovalo. Zahrál si i za Hradec, tam ale nedostal tolik prostoru, kolik by si představoval, a tak se teď věnuje podnikání společně s naším tatínkem. Nejstarší brácha, Jirka, skončil s basketem někdy

v patnácti. Když si jdeme v létě zaházet, je to na krev. S bráchama to je vždycky na život a na smrt.

Je basket číslo jedna při rodinných debatách?

Určitě je to velké téma. Mamka s tatínkem stále chodí na většinu našich zápasů. Mají to teď podstatně jednodušší, když všichni tři hrajeme spolu za Vysokou. Myslím, že je to pro ně super pocit. V dětství našim kariéram věnovali spoustu času, jezdili s náma na zápasy a tréninky po celé republice. Jsou rádi, že se basketu stále věnujeme, já se jim dokonce i živím, takže se jejich práce vyplatila.

Kdy u vás přišlo uvědomění, že byste mohl být profesionálem?

V patnácti, po třech letech v týmu Pardubic, jsme se rozhodovali, jestli půjdu na sportovní gymnázium, nebo ne. S mamkou jsme došli k tomu, že na vrcholový sport to nebude, takže jsem nastoupil tady v Hradci na stavebku. Trenéroví v Pardubicích se nelíbilo, že jsem nešel na sporták, takže jsem se musel vrátit zpátky do Hradce. Takže jsem si vlastně ani nemyslel, že bych na to někdy mohl mít. V poslední sezóně v mládeži mi trenér řekl, že by chtěl, abych se připravoval s A-týmem, což pro mě bylo trochu překvapení. Nikdy jsem si nemyslel, že bych mohl být na tak vysoké úrovni, v individuální činnosti se nepovažuji za tolik dobrého. Spíše se vidím jako bojovník a hráč na černou práci.

Za Hradec jste si zahrál i NBL. Jak velký to byl rozdíl oproti tomu, kde jste hrál do té doby?

Rozdíl to byl neskutečný. Jak po technické, tak především i fyzické stránce. V přípravách jsem narazil na hráče, co mají hodně přes dva metry a sto kilo. A to se brání opravdu těžce. A také mě hodně překvapila taktická hra. Sami jsme měli v týmu přes třicet akcí, které jsme v zápasech používali.

Čemu se kromě basketbalu věnujete?

Po těch patáliích s koleny a konci v Hradci mi manažer Vysoké nabídl pozici trenéra mládeže. Trénování mě hodně bavilo už předtím, takže jsem to vzal. Mám pod sebou už třetí sezónu většinu mládežnických výběrů ve Vysoké. Daří se nám rozšiřovat hráčskou základnu, zároveň teď lépe propojujeme přechody mezi jednotlivými kategoriemi. Důležité je, aby to děti bavilo, což si myslím, že se nám daří. A úplně mimo basketbal dělám fitness trenéra ve STRONGLIFE ACADEMY u nás v Hradci. Tím pádem dělám tři práce, které mě baví a naplňují. Opravdu si nemůžu stěžovat. ■

MUZIKÁLY YBURN

24 | 4 | 2024 od 19 h

PETROF GALLERY

www.butterfly-agency.cz | [AgenturaButterfly](https://www.facebook.com/AgenturaButterfly) | [agenturabutterfly](https://www.instagram.com/agenturabutterfly)

Předprodej vstupenek: www.hkpoint.cz

Pořadatel:

Hlavní partner:

Partner:

Kreativní partner:

Mediální partneri:

Soutěž pro hradecké žáky a studenty se blíží do finále

Jedinečná soutěž pro hradecké žáky a studenty míří do finále. Chodíš na druhý stupeň základní školy nebo na střední školu v Hradci Králové a chceš zabojuvat o hlavní cenu soutěže Hradec Králové – moje město, kterou je PlayStation 5? Pak dlouho neváhej. Na odevzdání své práce máš poslední měsíc. Uzávěrka je už v úterý 30. dubna. Napiš esej na téma Co pro mě znamená Hradec, nafot' fotografický seriál z našeho města nebo natoč krátké video zachycující život v Hradci. Můžeš si vybrat, co je ti nejbližší, nebo zkusit štěstí ve více kategoriích a svou šanci na hlavní výhru zvýšit. PlayStation 5 totiž máme pro vítěze každé ze tří kategorií. Ukaž odvahu, vytvoř kreativní příspěvek do soutěže a oslň naši porotu.

••• TOMÁŠ KULHÁNEK

Podrobná pravidla soutěže Hradec Králové – moje město najdeš na webu Salonek. Nic nehledej, jen si vedle na stránce naskenuj do mobilu QR kód a hned se dozvíš vše, co potřebuješ vědět. Ale ve zkratce. Soutěž spočívá v tom, že napíšeš esej o Hradci Králové nebo do ruky vezmeš foťák (nebo v dnešním případě už mobil) a vytvoříš nějaký poutavý fotografický seriál, respektive jestli raději natáčíš videa, můžeš zachytit život v Hradci takhle. Žádná přihláška, žádný formulář. Rozhodnout se soutěžit může každý žák druhého stupně základky nebo student střední školy ještě kdykoliv během dubna. Důležité je jen jedno datum.

Úterý 30. dubna

To je totiž den, kdy budeš mít poslední šanci zaslat nám na e-mail redakce@salonkyhk.cz svůj projekt. Nebo snad projekty? Herní konzoli PlayStation 5 získají hned tři výherci. Za nejlepší esej, za nejlepší fotoseriál a také za nejlepší video. Každý student tak může odevzdat hned tři projekty a svou šanci zvýšit. Nerozhoduje rychlost odevzdání, jen kvalita. Vymyslete něco originálnějšího a oslňte naši porotu, která ve čtvrtek 16. května rozhodne o vítězích. Součástí poroty budou redaktori Salonek, hradečtí umělci, zástupci partnerů soutěže a chybět nebude ani primátorka Pavlína Springerová, která má v Hradci Králové na starost mimo jiné i oblast školství. Na příspěvky žáků a studentů se podle svých slov už velmi těší.

„Myslím si, že pro naše město není důležitější věc, než je pohled mladých lidí. Musí nás zajímat, jak studentky a studenti vnímají Hradec, co dobrého

či špatného ve městě vidí a co se v Hradci mění. Moc se těším na to, že budeme mít zpětnou vazbu. Že nám napíšeš, nafotíš nebo natočíš, co pro ně Hradec znamená, a my si z toho vezmeme jen to nejlepší pro další rozvoj našeho města,“ říká hradecká primátorka Pavlína Springerová.

O tom, že hradečtí žáci a studenti mají o soutěž zájem, se do redakce dostaly zprávy hned z několika základních a středních škol. Nejvíce účastníků se zatím hlásí do fotografické kategorie. Jedním z nich je například student Střední školy a vyšší odborné školy aplikované kybernetiky Hradec Králové Jan Šafka.

„O soutěži jsem se dozvěděl od našeho pana učitele. Vzhledem k tomu, že mě baví focení, jsem okamžitě věděl, že se přihlásím do kategorie fotoseriálu. Nemám ještě úplně hotovo, ale průběžně chodím s foťákem po Hradci, koukám kolem sebe a přemýšlím, co by mohlo být zajímavé. Spolužákům jsem o tom říkal, ale kolik z nich se nakonec také zapojí do soutěže, úplně přehled nemám,“ vypráví student 1. ročníku hradecké kyberny.

Pokud ještě stále váháš nad tím, jestli zkusit své štěstí, máme pro tebe ještě další motivaci. Úplně každý, kdo sebere odvahu a zapojí se do soutěže Hradec Králové – moje město, automaticky získá volný vstup do lanového centra v korunách stromů v parku Na Větvi. A pokud tvůj projekt bude v jedné ze tří kategorií nejlepší, můžeš se těšit na již zmíněnou nejmodernější herní konzoli PlayStation 5. A nemine tě ani další odměna a sláva. Výherci se také objeví na titulní straně červnového magazínu Salonky. ■

Salonky

Zapoj se do soutěže „Hradec Králové - moje město“

Vyber si kategorii:

Esej

Video

Foto seriál

PARTNERI SOUTĚŽE:

Na Větví nás čeká léto plné novinek, gril, kino a nové atrakce

Letní kino, pravidelné grilování nebo zachování loňských cen vstupného, to jsou hlavní lákadla letošní sezóny v hradeckém parku Na Větví. Unikátní síťové bludiště v korunách stromů, které najdete v Malšovicích na okraji městských lesů, 1. června oslaví páté narozeniny dětským dnem pro každého. Ačkoliv se park Na Větví může pyšnit stále rostoucí oblibou, jeho provozovatelé i nadále vymýšlí, jak celý areál ještě vylepšit. Teď přichází s další novinkou. Uprostřed parku má vyrůst až 30 metrů vysoká atrakce. Bude součástí síťového bludiště pro děti, ale po schodech na ni budou moct vystoupat i dospělí.

V sobotu 1. června letošního roku oslaví hradecký park Na Větví páté výročí od svého otevření. Lanové centrum v korunách stromů na okraji městských lesů se během první pětilátky stalo oblíbeným místem pro děti z celého Hradce Králové a jeho okolí a návštěvnost celého areálu každým rokem stoupá. Minulý rok tak provozovatelé například přistoupili k rozšíření sezení a přišli i s vlastním merchem. Pořídít si můžete například kšiltovku nebo placku s logem areálu. Další dobrou zprávou pro návštěvníky je fakt, že pro letošní sezónu zůstávají ceny vstupného do síťového bludiště na stejné cenové úrovni jako vloni. Přivítává zůstává i otevírací doba. Areál je v provozu každý den od 9 do 19 hodin.

Pro letošní sezónu přichází park Na Větví i s několika novinkami. Na co se mohou návštěvníci těšit? „Do parku Na Větví se po několika letech opět vrátí letní kino. Kromě pravidelných filmových zážitků se můžete těšit i na živé sportovní přenosy například z mistrovství světa v hokeji, mistrovství Evropy ve fotbale nebo z olympijských her. Od léta dojde také ke změnám v našem kiosku s občerstvením. Chceme se přiblížit k moderním světovým trendům a posunout kvalitu občerstvení na vyšší úroveň. Nechceme zůstat jen u langošů nebo smažáků,“ vysvětluje provozní areálu Radek Vychopeň s tím, že například během letních prázdnin se bude Na Větví minimálně každý víkend grilovat.

Největší novinkou, kterou park Na Větví připravuje, je ale něco mnohem většího. Přímo uprostřed areálu by mělo vyrůst unikátní dvanáctipatrové vertikální hřiště. Bude součástí dětského síťového bludiště, ale zároveň bude sloužit i nám dospělým, kteří si užijeme výhled na široké okolí. „Pořád se snažíme vymýšlet něco nového, čím bychom to tady mohli vylepšit. Myšlenka té věže vznikla už před několika lety, původně jsme ale uvažovali o menší tří- až čtyřpatrové věži, která bude fungovat jako vyhlídka na naše síťové hřiště a bludiště, postupem času jsme se dostali až k dvanácti patřům plných atrakcí, skrze něž se návštěvníci dostanou až do 30 metrů,“ vypráví o nápadu na vznik věže Radek Vychopeň.

V souvislosti s blížícím se výročím 800 let města Hradec Králové ale provozovatelé areálu původní plán přehodnotili a postavili chtějí mnohem větší vyhlídkovou věž. Její vrchol bude dosahovat výšky zhruba 30 metrů. „Rozhodli jsme se věž vytáhnout až nad stromy. Chceme nabídnout návštěvníkům netradiční pohled na město, protože na této straně Hradce žádnou rozhlednu nebo vyhlídkové místo dosud nenajdete. Pohled z lesů je pro většinu lidí neznámý, i my jsme byli překvapeni, jak skvěle to vypadá, když jsme si na to nechali vytvořit studii,“ usmívá se Radek Vychopeň.

Dvanáctipatrová věž by měla mít hned dva vstupy. Děti by měly cestou nahoru zdolávat různé certifikované prolézačky, skrze které se dostanou až do 10. patra ve výšce 24 metrů. Dospělí by vedle nich stoupali po schodišti. Společně by pak mohli rodiče s dětmi vystoupat až na samý vrchol. „Velmi atraktivní by měla být pro děti i lanovka vedoucí z vyhlídkové věže na stávající síťové hřiště. Uzávěřený síťový profil zajišťuje maximální bezpečnost,“ popisuje provozní areálu Radek Vychopeň.

V současnosti provozovatelé parku Na Větví žádají město o rozšíření práva stavby. Pokud vše dopadne podle plánu, měli by pak velmi brzy na novou atrakci vyrazit první návštěvníci. Pokud nechcete žádnou novinku z parku Na Větví prosvihnout, sledujte webové stránky parknavetvi.cz nebo facebookový a instagramový profil Na Větví. ■

V Hradci si CrossCafe mele svou už víc než 10 let

První provozovnu v Hradci Králové otevřelo CrossCafe už v červnu 2013. Dnes už zde najdete celkem čtyři kavárny a jeden stánek. Tato ryze česká kavárenská síť staví především na kvalitní kávě a poctivých domácích dortech a koláčích, určitě si ale vyberete i z nabídky dalších produktů. Vyzkoušejte třeba čerstvé sendviče, vydatné zeleninové polévky nebo některé z hlavních jídel. Za všemi recepturami stojí kreativní šéfkuchař Luboš Martínek, který tvoří sortiment kaváren CrossCafe už od vzniku sítě před 16 lety.

Kavárny CrossCafe v Hradci najdete v budově Studijní a vědecké knihovny v těsném sousedství univerzity, v Gočárově ulici, v ulici V Kopečku a v nákupním centru Atrium. Specifickou součástí sítě je stánek, který se nachází na autobusové zastávce přímo proti magistrátu. „Ve stánku nabízíme v první řadě kávu s sebou, ale seženete tu i něco malého k zakousnutí,“ upřesňuje regionální manažer Jakub Kříž.

V CrossCafe si praží svou

Základním sortimentem všech kaváren CrossCafe je samozřejmě káva. „Na kvalitě kávy si velmi zakládáme a za posledních několik let jsme se v tomto ohledu výrazně posunuli. Pečlivě školíme naše baristy a tým našich konzultantů důsledně dohlíží na celý proces přípravy mléčných i nemléčných kávových nápojů,“ vysvětluje ředitel kaváren CrossCafe Petr Tichavský. V současné době mají v CrossCafe na mlýnku vždy vlastní

signature CrossCafe Blend a jednu 100% arabiku, kterou obměňují třikrát až čtyřikrát do roka. Od loňského roku navíc kávu praží v nově otevřené CrossCafe Pražírně. „Díky tomu jsme získali kontrolu nad kvalitou kávy od výběru zeleného zrna až po výsledný šálek, který dostává host v kavárně,“ říká spolujitel CrossCafe Pražírny a hlavní pražič Michal Král. „Dlouhodobě chceme zákazníkům nabízet pestřejší výběr káv se zajímavými chuťovými profily v té nejlepší kondici a co nejkratší dobu po upražení,“ doplňuje Michal Král.

Poctivá kvalita a tradiční postupy

Garantem kvality je už od založení sítě šéfkuchař Luboš Martínek, který připravuje kompletní produktovou nabídku a zpracovává všechny receptury. „Záleží nám na tom, aby u nás hostům chutnalo, proto se držíme tradičních postupů a při výrobě používáme především základní suroviny, jako jsou máslo, tvaroh a smetana,“ uvádí Luboš

Martínek a doplňuje: „Margarín ani jiné náhražky v našich produktech nenajdete.“

CrossCafe má vlastní výrobu ve své domovské Plzni, kterou před pár lety od základů postavili, a investovali také do moderních technologií. Přesto stále zachovávají poměrně vysoký podíl ruční práce a ve výrobě pracuje tým profesionálních pekařů, pekařek, cukrářů a cukrářek.

Pochutnejte si za rozumnou cenu

Ve všech kavárnách CrossCafe můžete ochutnat domácí dorty a koláče, řemeslné pečivo nebo zeleninové polévky bez lepků a bez glutamátů. Za vyzkoušení stojí také hlavní jídla, která jsou většinou inspirována zahraničními kuchyněmi. „Ačkoli jsme česká firma původem z Plzně, chceme naše hosty překvapovat a seznamovat je se zajímavými recepty ze všech koutů světa,“ dodává kreativní šéfkuchař CrossCafe Luboš Martínek. Aktuálně se tak můžete podívat na skok do Indie, kam vás přenesou lehce pikantní Chicken Tikka, nebo do slunné Itálie, kterou vám připomenou těstoviny se sušenými rajčaty a zapečené noky s kuřecím masem a smetanovým špenátem. Jako lehčí oběd nebo chutná svačina skvěle poslouží místní nabídka sendvičů, které se připravují denně čerstvě přímo v kavárnách. Ve stálém menu nechybí ani snídaňová a obědová menu, která pořídíte každý všední den s cenovým zvýhodněním 20 %.

Jaro a léto budou ve znamení ledových káv

Vždy se začátkem jara CrossCafe přichází s obměnou sortimentu, kterou láká k návštěvě nové i stávající zákaznický. Letos se už od 11. dubna můžete těšit zejména na novinkové ledové kávy, jejichž receptury opět vycházejí ze světových trendů, kterými se nechal šéfkuchař Luboš Martínek inspirovat při svých cestách za gastronomickým poznáním. „Ledové kávy se mezi zákaznický těší stále větší oblibě, a proto jsme se letos rozhodli naši nabídku rozšířit o několik nových položek,“ komentuje Luboš Martínek.

To ale není zdaleka všechno. Budete mít možnost osladit si život křupavým croissantem s mandlovou náplní, svěžím citronovým dortem s lehkým krémem z jogurtu a smetany a makovým cheese-

cakem. Na jaro a léto se vrací také oblíbený Caesar salát a nebudou chybět ani novinkové sendviče a hlavní jídla.

Odneste si kousek CrossCafe domů

Věděli jste, že řadu produktů z nabídky CrossCafe si můžete koupit také pro domácí použití? Pokud ne, je nejvyšší čas to napravit. V každé kavárně je umístěný prodejní koutek, tzv. CrossShop, kde jsou k mání výrobky vlastní proveniencí. V souvislosti se zahájením provozu vlastní pražírny CrossCafe významně posílilo nabídku káv, které jsou napražené jak na filtr, tak na espresso. Blendy, tedy směsi arabiky a robusty, jsou vhodné zejména pro použití v automatických kávovarech. Naopak chuťový profil některých arabik oceníte zejména při domácí přípravě filtrované kávy. V CrossShopech zakoupíte i potřebné vybavení.

Pokud jste spíš mlsovní než milovníci kávy, určitě vás zaujmou produkty značky YUZU, které se perfektně hodí na přípravu horkých i studených nápojů, do koktejlů nebo jako přísada do jídel. Doporučujeme vyzkoušet i různé varianty granoly z CrossCafe pekární.

Příjemné posezení i místo pro studium

Kavárny CrossCafe jsou pro mnoho svých zákazníků také místem setkání s přáteli nebo obchodními partnery a jejich interiér nabízí hostům maximální komfort. Některé kavárny jsou vybavené dětskými koutky a speciálními studijními stoly se zásuvkami a lampičkami. „V každé naší kavárně se snažíme vybudovat prostředí, kde si své místo najdou jak studenti, maminky s malými dětmi, tak podnikatelé,“ popisuje atmosféru kaváren ředitel kaváren CrossCafe Petr Tichavský.

V teplých dnech můžete posedět také na zahrádkách a kávu nebo oběd si vychutnat pod slunečným nebečným vzduchem. ■

CrossCafe

www.crosscafe.cz »

VoZP pokračuje i letos se vzděláváním studentů

Jak funguje systém veřejného zdravotního pojištění, kdo a jak do něj přispívá, kolik stojí ošetření v nemocnici nebo praktický příklad ročního vyúčtování živnostníka. Nejen tyto informace dostanou studenti středních škol v Královéhradeckém a Pardubickém kraji od ředitele pobočky VoZP Martina Sýkory, který v loňském roce spustil vzdělávací projekt s názvem Jaká je cena zdraví.

Od zrodu myšlenky po první workshop uběhly necelé dva měsíce, během kterých připravil obsah, dohodl spolupráce se Zdravotnickou záchrannou službou Královéhradeckého kraje a Fakultou vojenského zdravotnictví, a především sjednal termíny prvních dvou přednášek na Královéhradeckém gymnáziu. „Nápad na vznik tohoto vzdělávacího projektu přišel ve chvíli, kdy jsme s kolegy řešili agendu dlužníků zdravotního pojištění. V tu chvíli jsem si uvědomil, že jako pojišťovna sice vynakládáme nemalé finanční prostředky na preventivní programy, jakými jsou dentální hygiena, duševní zdraví, sportovní kroužky a další, ale

nevěnujeme se prevenci v oblasti vzniku dluhů. A protože segment dlužníků 20–35 let není zanedbatelný, rozhodl jsem se realizovat tento workshop, který studenty vzdělá a předá jim praktické rady do života z oblasti veřejného zdravotního pojištění,“ shrnuje genezi workshopu jeho autor Martin Sýkora.

Čtyři desítky studentů třetích ročníků tak měly možnost nejen poslouchat, ale především diskutovat o tématech, která se jich po dovršení plnoletosti budou naplno týkat. „Velmi málo studentů má představu, kdo a jak platí veřejné

zdravotní pojištění. Snažíme se jim například vysvětlit na konkrétních příkladech situace, které znamenají, že pojištění už nehradí stát, ale oni jako pojištěnci. Jsem přesvědčený, že případy z praxe jim pak mohou pomoci zorientovat se a působit preventivně,“ popsal cíle projektu regionální ředitel VoZP Martin Sýkora.

Aby byl workshop zajímavý ve všech směrech, doplňuje ho prezentace Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje, jejíž zástupce osvětlil studentům fungování krajské záchranky a diskutoval o konkrétních případech poskytování první pomoci. Propojení fungování celorepublikového i krajského systému pochválila Michaela Matoušková, náměstkyně hejtmana Pardubického kraje odpovědná za zdravotnictví: „Znalost fungování veřejného zdravotního pojištění ideálně obsahově zapadá do výuky finanční gramotnosti, zvláště v době, kdy se téma financování systému zdravotnictví objevuje ve veřejném prostoru čím dál častěji. Ne vždy je to ale o penězích, a tak je třeba osvěta i v oblasti prevence zdraví a v tom, jak o sebe pečovat po zdravotní stránce. Jsem ráda, že tento projekt budeme společně rozvíjet i v Pardubickém kraji.“

Prevence nemusí být jen návštěva lékaře

Vědomí vlastního zdraví a prevence nemocí se stává stále důležitějším prvkem moderního životního stylu. Mnozí z nás si často spojují prevenci s pravidelnými návštěvami lékaře a zdravými životními návyky, jako je cvičení a zdravá strava. Avšak prevence zahrnuje mnohem více než jen to, třeba již zmiňovanou znalost fungování veřejného systému zdravotního pojištění.

A jak bude projekt pokračovat v roce 2024? „V letošním roce pokračuji v přednáškách na Hradecku, ke spolupráci jsem oslovil zástupce Pardubického kraje i pardubickou krajskou záchranku a budu rád, pokud budeme moci náš projekt prezentovat i v této části východočeského regionu,“ popsal výhled Martin Sýkora, ředitel pobočky Vojenské zdravotní pojišťovny. Přednáška je uzpůsobena možnostem dané školy, její délka může být 45 nebo i 90 minut, záleží na dohodě. „Pokud bude mít kdokoliv zájem, není problém se ozvat na hradeckou pobočku VoZP a buď já, nebo kolegové zkusíme najít vhodný termín,“ doplnil na závěr Martin Sýkora. ■

Máte zájem uspořádat přednášku projektu „Jaká je cena zdraví“ i ve vaší škole?

Ozvěte se Pavle Valentové,
asistenci ředitele hradecké pobočky VoZP

tel.: **495 000 803**
e-mail: **pvalentova@vozp.cz**

VoZP | VOJENSKÁ
ZDRAVOTNÍ
POJIŠŤOVNA

Trocha nostalgie Hradečáky určitě nezabije – 16. díl

TUZEX, to je další téma pro Hradečany, kteří tuto prodejnu u nás ve městě zažili. Co všechno TUZEX obnášel a co znamenal pro kupující?

První prodejna TUZEX vznikla v našem státě v roce 1957 a celkový počet prodejen v bývalém Československu byl 170. Je zajímavé, že na Slovensku byla síť prodejen TUZEX hustější než u nás. V Polsku měli zase PEVEX, ale tam se platilo jenom valutami. Důvodem, proč u nás vznikl TUZEX, bylo, aby příbuzní ze západních zemí mohli našim občanům poslat valuty.

Náš stát ale našincům místo toho dával papírové bony, a tak jim umožnil nákup západního zboží. Tyto bony museli občané utratit do půl roku. Získat bony mohl také každý, kdo pracoval v zahraničí (třeba montéři), nebo obchodníci, kteří jezdili např. do Iránu, Iráku, Sýrie, do Sovětského svazu a jiných zemí. A aby si každý přišel na své, za služební cesty do zahraničí dostávali tyto pracovníci bony. Po roce 1989 se v TUZEXU začalo prodávat i za marky a později i za koruny.

Pokud si někdo chtěl něco koupit v TUZEXU a neměl nikoho v zahraničí ani nepracoval mimo naši republiku, daly se bony pořídit za 5

korun a ti šťastnější je někdy získávali i za 4 koruny. Takových klasických veksláků, jaké známe z filmu Bony a klid, bylo u nás v Hradci poskrovnu, protože bony bylo možno sehnat od montérů ze ZVÚ nebo z Montasu.

V Hradci Králové vzniknul TUZEX někdy kolem roku 1971. U nás ve městě měla prodejna TUZEX otevírací hodiny v pondělí od 14 do 18 hodin a zbytek pracovního týdne potom od 10 do 18 hodin. V sobotu se otevíralo v 10 hodin a zavíralo se ve 12 hodin. Jedna prodejna s potravinami, kosmetikou, elektro průmyslem a dalšími výrobky byla na Žižkově (dnes Velkém) náměstí a hned vedle, na Malém náměstí, se ze začátku nejvíce prodávaly italské Rifle. Později se zde objevovaly kvalitnější značky jako například Strauss, Lee nebo Wrangler a ceny tohoto velice žádaného zboží byly od 40 do 100 bonů. Na některých džínách bývala kožená nášivka s vlajčkou Spojených států, ale ta se musela odpárat a vrátit. Vše se tenkrát přísně kontrolovalo, a proto si zaměstnanci dávali velký pozor, aby se nedostali s vedením TUZEXU do problému.

Vedoucí celého TUZEXU v Hradci Králové byla tehdy Olga Brožová a funkci zástupkyně vykonávala Božena Přívratská.

Vzpomínám na dobu kolem roků 1963 a 1964, kdy džíny ze západních zemí byly ještě pro hradeckou mládež tabu. Mám kamaráda Jiřího, který studoval v Turnově se synem světoznámého dirigenta Karla Ančrleho. Právě od Ančrleho syna si Jiří v těch letech koupil starší ošoupané džíny, které tenkrát frčely nejvíce. Čím více byly ošoupané na stehnech, tím lépe. Jiří se mi svěřil, že když si je přivezl domů, měl velice neklidnou noc, protože téměř nespál.

Byl jsem také svědkem toho, že když v nich přišel druhý den do Kafáče v Centrálu, vypadalo to, jako by tam nakráčel sám božský Elvis Presley. Samozřejmě že byl hned středem pozornosti a musím přiznat, že jsme mu je tenkrát dost záviděli. Po nějakém čase dostal požadovat ještě úplně nové džíny od příbuzných z USA, a to už byl král. Prostě kdo měl tenkrát pravé džíny, byl bourák a samozřejmě měl i větší přízeň hradeckých děvčat.

V dobách krátce předtím, kdy tady ještě žádné džíny Lee či Levi Strauss nebyly, se doma šily plátěné kalhoty, kterým se říkalo texasky. K nim se nosila švédská košile. Protože máme každý jiný vkus, vyskytli se také „frajeri“, kteří v zadní kapse na zip nosili světle hnědé hřebes s obrázkem slečny. Prostě taková to byla doba, v těch šedesátkách.

Průmyslové oddělení TUZEXU se později přestěhovalo do Mostecké ulice hned naproti prodejně s rybami Jadrán. Vedoucím zde byl Ladislav Holý a jeho zástupkyně Marcela Kratinová. Na této prodejně se zlatým písmem podepsal Ing. arch. Vladimír Pošepný, který tu pro zaměstnance vytvořil velice příjemné pracovní prostředí. Jako perličku pro odlehčení uvádím, že TUZEX teď sídlil v domě, kde bydlela dlouhá léta známá a velice populární hradecká

postavička Jirka Honl. Ten tehdy pracoval v podniku Restaurace a jídelny, jako pomocník v hotelu Paříž a v Adalbertínu. No a právě Jirka chodil dost často kolem TUZEXU se svojí pověstnou kárkou, zdravil děvčata a mával na ně přes výlohu.

V oddělení s kosmetikou si mohli návštěvníci kromě kosmetiky koupit tenkrát velice žádané paruky, borské sklo, prací prášky atd. Zde byla vedoucí dlouholetá pracovníce TUZEXU Jana Kavanová. Další vedoucí pracovníci byla Blanka Bažantová, která šéfovala oddělení, kde se prodávaly potraviny.

Mezi prodejny vládlo přátelství, fungovala například výpomoc při uskladňování zboží, při prodeji na Vánoce nebo na Velikonoce. Před prodejny stály od rána fronty a prodávalo se v plném nasazení od otevření až do zavírací doby. Obědvalo se za provozu a na trochu klidu při kávě a cigaretě prostě nebyl čas, prodejna byla neustále plná kupujících.

Přejímky zboží byly každých čtrnáct dní. Kamion přivezl zboží pro prodejnu kosmetiky a průmyslu (pračky, ledničky, kočárky Stegner, magnetofony, radia, televize, motorový olej, velké balení kazet, sekačky, kosy ze Švédska, hodiny kukačky) a to vše skládaly ženy s jedním mužem. Výpomoc kolegů byla potřeba i v oddělení kosmetiky, kde byly i 10kilogramové prací prášky a další zboží. Do prodejny se z kamionu dále uskladoňovala těžká balení alkoholu atd.

Někdy se stalo, že řidič přijel sám, a tak se muselo na korbou. Vše se potom vozilo na rudlíku do prodejny

Kolektiv TUZEXU z roku 1977 – první zleva Dalibor Feuraisel, Olga Dejmková, Jitka Hanzíková, Jana Kavanová, Blanka Bažantová, Eva Sokolovská, Ladislav Holý, Ivana Mařáková a Ludmila Křídlová

a potom po schodech nahoru, kde bylo průmyslové oddělení. Žádný výťah tam nebyl. Po skončení otevírací doby následovala uzávěrka – přepočítat valuty a bony, které se razidlem znehodnotily a v připravené nádobě se každý večer odvezly do banky na Gottwaldovo náměstí (dnes Ulrichovo).

Tak takhle vypadal pracovní den v prodejně TUZEX na Žižkově náměstí. Zaměstnanci sice pracovali v hezkém prostředí, mezi atraktivním a pro mnohé naše občany nedostupným zbožím, ale celý den byli v neustálém záprahu. Přesto se našli u nás v Hradci Králové lidé, kteří si mysleli, že práce v TUZEXU je jen takové repre předvádění. Nebyla to ale pravda, protože tato prodejna měla tvrdá pravidla, ta se musela dodržovat a byla zde jenom práce a práce.

A jak probíhal výběr prodávačů a prodavaček do hradeckého TUZEXU? Každý, kdo měl zájem o práci v tomto obchodě, si poslal písemnou přihlášku a o přijetí pracovníka tenkrát rozhodovala komise. Jana Kavanová vzpomíná, že když v říjnu

1971 nastupovala mezi prvními do pracovního poměru, vybraní pracovníci odjeli do Prahy a ve Veletržním paláci se pod odborným dohledem zapracovávali do tajů nového povolání.

Za dobu existence TUZEXU se zde vystřídalo velké množství zaměstnanců, a tak vzpomenejme jen ty, kteří zde nějaká léta odpracovali. Byly to dámy pokladní Irena Exnerová a Jitka Hanzíková, dále Miroslava Schlaplová, Soňa Holá, Lenka Jahelková, Danuše Bendáková, Květa Jandáková, Iva Košťálová, Zdena Prokopcová, Alena Kašková, Jitka Trojovská, Eva Sokolovská, Olga Dejmková, Blanka Dytrichová, Ivana Mařáková, Ludmila Křídlová, Eva Kániová a Eva Dostálová a pánové Martin Stružka, Dalibor Feuraisel, Vratislav Junek, Miroslav Vaňura a ještě spousta dalších.

TUZEX byl několikrát vykraden. Vzhledem k tomu, že to byly obchody se zbožím ze zahraničí, a pro zloděje tedy velice atraktivní, byly napojeny na tzv. pult centrální ochrany a VB okamžitě vyjížděla k případným napadením těchto objektů. Po roce 1990 vznikly bezpečnostní agentury a tuto službu střežení „zajímavých“ objektů převzaly soukromé firmy.

A protože, jak se říká, jednou něco začíná a také končí, prodej za bony a valuty trval u nás v Hradci Králové přesně 25 let. Začalo se v říjnu roku 1971 a končilo též v říjnu roku 1996. ■

Slávek Trávníček

Prodejna TUZEX na Leninové třídě (dnes Gočárova)

Divadlo musí být živé a plné energie

✪ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: ARCHIV DIVADLA LŮZA

Svěží, zábavné a plné talentovaných mladých lidí, kteří pro diváky budou ronit pot a slzy, budou zpívat, budou tančit a budou i hrát. To je cesta, po které jde soubor Divadla LŮZA z Hradce Králové. Jejich představení plná energie a nadšení pro divadelní kumšt lze spatřit nejen ve zdejších Divadle Jesličky, kde jsou stálými a vděčnými hosty, ale také na rozmanitých festivalech. V současné době LŮZA připravuje hru Jeníček a stařenka, která bude mít premiéru 8. května. „Pojednává o xenofobii, což je velké téma, které nás tady provází a bude stále provázet,“ řekl v rozhovoru pro Salonky herec, režisér a zakladatel souboru Mířek Vrbický.

Hned na úvod se nabízí otázka, proč se vaše divadlo jmenuje LŮZA, když toto slovo hanlivě označuje chátru, sebranku, holotu...?

Kořeny to mělo v době našeho předchozího souboru Q10. Když jeho činnost spěla do finále, uvnitř souboru zaznělo, že jsme lůza. Mně se to líbilo a řekl jsem si, že by bylo fajn na to navázat, a tak vznikl název Divadlo LŮZA.

Lůza je ale také synonymem pro nevázanost, rozpuštělost či nespoutanost. Vyznačuje se soubor ve své tvorbě těmito vlastnostmi?

Jednoznačně jsou to vlastnosti, které náš soubor má. Důležité také je, že se věnujeme především autorskému divadlu. Pro diváky děláme lidovou zábavu, která však není prvoplánová. I když jsou některé inscenace nabitě fóry, zároveň se v nich vždycky odráží nějaké sociální téma. Naše nevázanost je ještě v tom, a o to jsem se snažil od začátku, že LŮZA je prostorem pro všechny, kteří chtějí tvořit.

Co vedlo k jeho založení a co tomu předcházelo? Ještě předtím, než vznikla LŮZA, jsme měli už

zmíněný soubor Q10, který působil sedm let pod Divadlem Drak. Už tenkrát jsme se trochu bránili nálepece ochotnická scéna a snažili se, což trvá dodnes, o co možná nejprofesionálnější formu. Tenkrát byl šéfem a režisérem našeho studentského divadla Filip Huml Král. Byla to velmi zajímavá a inspirativní doba, navíc jsme měli k dispozici jejich scénu, profesionální zázemí a Drak se o nás skvěle staral. Říká se ale, že po sedmi letech se to někdy posune nebo rozpadne, což se stalo a šli jsme každý svou vlastní cestou. Po roční pauze, bylo to v roce 2017, jsem začal připravovat první hru Zadlužená princezna. Dodnes je naší nejúspěšnější hrou a byla také jakýmsi krokem ke vzniku Divadla LŮZA. V té době jsme neměli žádné profesionální zázemí, zkoušeli jsme v paneláku a také venku v parku.

Kolik členů má váš soubor?

V současné době deset.

O čem jsou vaše inscenace?

Jak už jsem uvedl, důležitou součástí každé inscenace je sociální téma. Například hra Šuhaj, která je adaptací na motivy knihy Ivana Olbrachta Nikola Šuhaj loupežník, kterou mám moc rád, stejně tak jako Baladu pro banditu. Nikdy jsem ale nepochopil, proč bych ho měl vnímat jako nějakého hrdinu, když krade, vraždí a bůhví co ještě. Když jsem se začínal zabývat příběhem, který se odehrává na Podkarpatské Rusi během první světové války a zejména po ní, i tou obrovskou chudobou, stává to obávaného zločínka do úplně jiné role. Najednou tam stojí člověk, který se rozhodl vzít osud do vlastních rukou a to je mi sympatické.

Držte se striktně scénáře her, nebo dáváte prostor i improvizaci?

Improvizace je mi blízká, ale musí obsahovat základní myšlenku. Není to tak, že bychom na scéně vymýšleli něco a hra by pak vyzněla úplně jinak. Není nutné se držet striktně scénáře, ale musí to souviset s podstatou hry.

Na vašem webu stojí, že divadlo, které hrajete, má jarmareční ráz. Mohl byste to více přiblížit?

Souvisí to s tím, že naše představení mohou mít také pouliční charakter a můžeme je hrát i ve veřejném prostoru. Hodně komunikujeme s divákem, reagujeme na něj. Pravidelně v létě jezdíme do Zlaté Koruny, hrajeme tam pro vodáky na Vltavě, což je pro nás vždy obrovská škola. Letos tam jedeme

také a budeme se snažit tomuto publiku opět předat naši energii.

Kdo se ve vašem souboru na hrách autorsky podílí?

V současné době jsme na to dva, já a vzkvétající hvězda slamové scény Jan Nevečeřal, který vystudoval scenáristiku na Konzervatoři Jaroslava Ježka. Pro LŮZU režíroval skvělou hru Meta, kterou napsal světoznámý švédsko-izraelský dramatik, filozof a bývalý profesionální hráč softbalu Johan Esburg.

Kde vás mohou diváci vidět? Hrajete i na venkovních scénách?

Naším velkým štěstím je, že můžeme působit v hradeckém Divadle Jesličky Josefa Tejkla při Základní umělecké škole Střezina, které je perfektně vybavené, je tam krásný divadelní sál a není důvod hrát někde jinde. Hrajeme také na různých festivalech, například na hradeckých Regionech a skoro všude, kam nás pozvou.

Ted' bych se rád zastavil u vás. Kde lze najít vaše divadelní základy?

Začalo to asi ve druhé třídě, kdy jsem se zúčastnil recitační soutěže. Vzpomínám si, že na základní školu, kam jsem tenkrát chodil, přišla herečka a režisérka Jana Portyková ze Střeziny a zeptala se, jestli chce někdo dělat divadlo. Tak jsem to zkusil. Nejdříve jsem do Jesliček docházel do literárně-dramatického oboru k učitelce Pepovi Tejklovi. Když zemřel, převzal náš soubor právě Filip Huml. Vzpomínám si také na kuriózní příhodu v době, kdy jsem byl ve čtvrté třídě. Tenkrát mi hodina dramaťáku v ZUŠce na Střezině nepřišla dostatečná, proto jsem se přesunul na vedlejší hřiště, kde jsem si na písečku udělal svůj vlastní dramaťák, což mělo drobnou dohru a dodnes se tomu s kamarády smějeme. Měl jsem k divadlu vždycky blízko, a kromě toho jsem se devět let věnoval klasickému baletu.

Který typ divadla je vám nejbližší?

Musí být živé a plné energie, abych viděl, že to není jen něco naučeného. Musí v tom být pravda.

Uvažoval jste o profesionální dráze?

Uvažoval. Dělal jsem přijímací zkoušky na činoherní herectví na DAMU, ale nevyšlo to, skončil jsem asi mezi 15 a brali 12. Přesto budu v herectví stále pokračovat, protože je pro mňj život zcela zásadní a věnuji mu spoustu volného času.

Divadlo učíte na hradecké Základní umělecké škole Střezina. Co se snažíte svým žákům předat?

Snažím se je naučit, aby měli kontrolu nad svým tělem, byli pohybově v souladu s přirozeným hereckým projevem a schopni odvyprávět příběh pohybem. To považuji za velmi důležité. Učím skupinu teenagerů, která má stále touhu se rozvíjet, je s nimi radost pracovat, protože to opravdu chtějí dělat naplno. Navíc usilují o partnerskou úroveň,

aby vzniklo společné divadlo, které nám vyhovuje. Také se snažím naslouchat hlasům děček, ale samozřejmě to musí souviset s vizí, kterou mám. V současné době společně připravujeme inscenaci Julie a Romeo, což je adaptace hry Williama Shakespeara Romeo a Julie, která bude mít premiéru v dubnu. Bude to krásné, a hlavně jiné představení, než jsme dosud dělali. Díky stipendijní organizaci MenART poprvé spolupracuji s dramaturgem. Je jím věhlasný Karel František Tománek, což považuji za zázrak. Strávili jsme společný víkend, kdy jsme Shakespearovo dílo rozebírali a šli jsme do detailů. Děcka jsou ve věku těch postav, což dává této hře extrémně svěží nádech. Z toho jsem velmi nadšený.

Cítíte se víc režisérem, nebo hercem?

V současné době režisérem, protože režii se nyní věnuji více.

Co se stalo, že se z Mirka Vrbického stal Mířek, jak se prezentujete na webu vašeho souboru?

Hráli jsme v Rokytnici v Orlických horách a tam k tomu došlo. Oslovil mě tak můj kamarád a už mi to jako divadelní postavě zůstalo. Myslím si, že dnes jsem více Mířek než Mírek a určitě více než Miroslav.

Chystá Divadlo Lúza představení, na které byste diváky rád pozval?

V současné době připravujeme disko pohádku Jeníček a stařenka, které je svým provedením ze všech her nejbližší naší první inscenaci Zadlužená princezna. Pojednává o xenofobii, což je velké téma, které nás tady provází a bude stále provázet. Děj bude překvapení, takže ho nechci příliš odhalovat. Nová, velmi komorní a minimalistická hra, bude mít premiéru v Divadle Jesličky 8. května. ■

Každá dubnová zakázka
bude
odměněna
postupným zvyšováním
teploty ovzduší!

**STAVBYVEDOUČÍ
ROZPOČTÁŘ
DĚLNÍK**

VELKAPARTA.CZ